

Протокол публічного обговорення

10:00 13 червня 2024 р.
(час та дата засідання)

№ 2
(номер протоколу)

м. Запоріжжя
(назва населеного пункту, в якому
відбулось засідання)

Організатором публічного обговорення є: ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ЗАПОРІЗЬКИЙ МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»
(повне найменування юридичної особи/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи -
підприємця)

який має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне
повітря стаціонарними джерелами (далі – дозвіл на викиди) об'єкта, що
розташований м. Запоріжжя

(місцезнаходження об'єкта)
та відноситься до I групи
(група об'єкта, на який отримується дозвіл на викиди)

Головуючий:

Тимчасово виконувач обов'язків директора Департаменту
захисту довкілля Запорізької обласної державної адміністрації
Олександр Казанцев

(посада, власне ім'я, прізвище представника обласної, Київської, Севастопольської
міської держадміністрації, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з
питань охорони навколишнього природного середовища)

Секретар

начальник відділу охорони атмосферного повітря управління
охорони атмосферного повітря, оцінки впливу на довкілля та
правового забезпечення Департаменту захисту довкілля
Запорізької обласної державної адміністрації

Ольга Гуркова

(посада, власне ім'я, прізвище представника обласної, Київської, Севастопольської
міської держадміністрації, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з
питань охорони навколишнього природного середовища)

Доповідач:

Кирило Гаврилук, виконувач обов'язків директора з охорони
праці, промислової безпеки та екології
ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»

Владислав Антипов, ТОВ «ЦЕРН»

(власне ім'я, прізвище уповноваженої особи суб'єкта господарювання, що має намір
отримати дозвіл на викиди)

Запрошені:

Галина Нарсеєва, заступник начальника управління 3
питань екологічної безпеки Запорізької міської ради

(власне ім'я, прізвище особи, її посада та найменування установи (у разі потреби))

Присутні:

учасники публічного обговорення у кількості 32 осіб згідно із
журналом (відомістю) реєстрації учасників, що є невід'ємним
додатком до цього протоколу.

Порядок денний:

1. Про оголошення порядку денного та регламенту публічного обговорення.
2. Про доповідь суб'єкта господарювання, який має намір отримати дозвіл на викиди.
3. Про оголошення запитань від громадськості та надання відповідей на них суб'єктом господарювання, який має намір отримати дозвіл на викиди.
4. Про обговорення зауважень та пропозицій до дозволу на викиди, результати їх обговорення.
5. Про закриття публічного обговорення.

1. З першого питання порядку денного:**СЛУХАЛИ:**

Головуючого на публічному обговоренні, Олександра Казанцева – т.в.о. директора Департаменту захисту довкілля Запорізької облдержадміністрації, який представився та оголосив про початок проведення публічного обговорення наміру отримати дозвіл на викиди ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» відповідно до Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, затвердженого Постановою КМУ від 13.03.2002 № 302 (далі - Порядок), зі змінами.

Ознайомив присутніх з основними принципами та порядком проведення публічного обговорення. Висловив прохання про ввімкнення камер, надання у чат організатора наступних відомостей або заповнення гугл-форми, посилання на яку наведено в чаті застосунку «Зум»:

- Прізвище, власне ім'я, по батькові (для фізичних осіб) або прізвище, власне ім'я, по батькові представника і найменування (для юридичних осіб);
- Дата народження фізичної особи;
- Номер телефону, адреса електронної пошти;
- Адреса задекларованого /zareєстрованого місця проживання (перебування) (для фізичних осіб).

Повідомив, що під час проведення публічного обговорення буде вестися відеозапис та про те, що відповідно до п. 23 Порядку суб'єкт господарювання зобов'язаний забезпечити надання відповідей на запитання громадськості в усній формі під час публічного обговорення або в письмовій формі протягом п'яти робочих днів з дня проведення публічного обговорення. Зазначив, що відповідь надсилається суб'єктом господарювання на адресу представника громадськості, що поставив питання, зазначену в журналі реєстрації учасників публічного обговорення, та до обласної держадміністрації.

Таким чином зазначення адреси задекларованого /zareєстрованого місця проживання (перебування) (для фізичних осіб), адреса місцезнаходження (для юридичних осіб) або адреса електронної пошти є обов'язковим. Повідомив, що

Право виступу матимуть лише ті учасники, які будуть зареєстровані у журналі реєстрації.

Оголосив порядок денний та встановив наступний регламент:

на доповідь представника суб'єкта господарювання, який має намір отримати дозвіл на викиди — до 20 хв.;

на запитання від громадськості — до 5 хв.;

на відповіді Доповідача — 5 хв.;

на обговорення та формулювання зауважень та пропозицій — до 5 хв.

ВИСТУПИЛИ: Ореханова Ганна, яка зазначила, що 5 хвилин, це дуже мало на запитання від одного представника громадськості, запропонувала надавати 5 хвилин на формулювання одного запитання.

СЛУХАЛИ: Головуючого, який повідомив, що всі учасники публічних обговорень можуть поставити запитання в застосунку «Зум» і суб'єкт господарювання надасть на них відповідь у встановлений Порядком строк.

Інших пропозицій до регламенту не надійшло.

ВИСТУПИЛИ: Ярмохіна Тетяна, яка повідомила, про доручення, надане їй більше 100 громадянами м. Запоріжжя озвучити пропозиції до дозволу на викиди ПАТ «Запоріжсталь» та ПРАТ «ЗАПОРІЖКОКС» і про необхідність заслухати зазначені пропозиції, а також про наявність листів із пропозиціями від організації «Екокоаліція Запоріжжя», які будуть надані до Департаменту захисту довкілля Запорізької обласної державної адміністрації (далі - Департамент) у випадку відсутності можливості озвучити ці пропозиції на публічних обговореннях.

СЛУХАЛИ: Головуючого, який повідомив, що до початку проведення публічних обговорень у Департаменті знаходяться відомості щодо 117 таких доручень та зазначив, що Тетяну Ярмохіну ніхто не обмежує у праві представляти пропозиції громадян на публічних обговореннях.

2. З другого питання порядку денного:

СЛУХАЛИ:

Головуючого, Олександра Казанцева, який оголосив, що доповідачем від суб'єкта господарювання, що має намір отримати дозвіл на викиди, буде його уповноважена особа Гаврилюк Кирило Олександрович, виконувач обов'язків директора з охорони праці, промислової безпеки та екології ПАТ «Запоріжсталь».

Зазначив, що до Департаменту надійшли звернення громадян щодо наміру ПАТ «Запоріжсталь» отримати дозвіл на викиди. Всі звернення, зауваження та пропозиції було направлено на адресу ПАТ «Запоріжсталь».

СЛУХАЛИ:

Доповідача, Гаврилюка Кирила, який виступив з інформацією стосовно отримання дозволу на викиди, зокрема повідомив: що ПАТ «Запоріжсталь» має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Під час доповіді виступив з інформацією стосовно отримання Дозволу на викиди, зокрема повідомив про виробничу структуру підприємства, технологічні процеси та впровадження заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

3. З третього питання порядку денного:**СЛУХАЛИ:**

Головуючого Олександра Казанцева, який повідомив, що під час розгляду зазначеного питання ставляться запитання до підприємства стосовно матеріалів для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Наголосив, що обговорення зауважень та пропозиції буде здійснюватися під час розгляду наступного питання порядку денного.

Висловив прохання учасникам обговорення, які бажають поставити запитання «підняти руку» у застосунку «Зум» або написати у загальному чаті. Пояснив, що якщо представником громадськості буде почуто відповідь на запитання, або таке запитання вже буде озвучено, для економії часу необхідно «опустити руку» у застосунку «Зум». Окремо зазначив та запропонував тим, хто не встиг озвучити запитання, написати його в чаті, для подальшого внесення у протокол обговорень та надання відповіді суб'єктом господарювання.

СЛУХАЛІ:

Учасників публічного обговорення із запитаннями до Доповідача та відповіді Доповідача на них:

№	Запитання до Доповідача (із зазначенням особи, яка його подає)	Відповідь на поставлене запитання *
1	<p>Ірина Ореханова</p> <p>В звіті на стор. 14 зазначено, що до агломераційного виробництва віднесена відкрита площадка складу рудного двору, що використовується для вивантаження та зберігання вапняку та пилу з газоочисток агломашин з першої по шосту. Склад вапняку є неорганізованим джерелом викидів. Викиди здійснюються в період завантаження, відвантаження вапняку. Чому підприємство до сьогодення не зробило напівзакриті або закриті склади для сипучих речовин? Тим паче, що в м. Запоріжжя повітря не найкращої якості. І пілопригнічення в місцях навантажувальних розвантажувальних робіт?</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»</p> <p>На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді у зв'язку з їх обширністю.</p> <p>Віталій Коваленко, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»</p> <p>Запоріжсталь повністю виконує умови діючого дозволу на викиди. І те, як відбувається виробництво, складування, пересипка і використання всіх сипучих матеріалів повністю відповідає дозволу на викиди. Відкриті склади зберігання це також світова практика і більшість металургійних заводів світу використовують відкриті склади. Так, у компанії до війни була екологічна стратегія, де це питання частково також розглядалось, але потрібно дочекатись прийняття НДТМів, щоб зрозуміти, які будуть вимоги. І після того, як НДТМі будуть офіційно введені в систему українського законодавства, дорозробити екологічну стратегію, щоб протягом певного проміжку часу відповідати цим вимогам.</p>
2	<p>Ірина Ореханова</p> <p>На стор. 16 вказано, що проектна потужність 6 агломашин складає 4 млн т/рік агломерату, але за рахунок удосконалення технологій виробництва агломерату фактична потужність 6,1 т/рік агломерату. Проте відсутня інформація, як саме було удосконалено технологічний процес. Більше того, на стор. 82 у табл. 16.7.22 зазначено</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»</p> <p>На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді у зв'язку з їх обширністю.</p> <p>В нас модернізоване агломераційне виробництво і доменне виробництво, з 2007 року повністю модернізована аглофабрика і за рахунок цього збільшена можливість виробництва. За рахунок шихтових умов, які склались, а саме що у нас немає можливості споживати з Дніпрорудного ті руди, які в нас були до війни. І виробництво по аглофабриці в період війни знизилось. Єдина піч, яка планувалась до капітального ремонту у 2022 році, це доменна піч №5. Ми не змогли провести цей ремонт у зв'язку з початком війни. І зараз ця піч не</p>

	<p>стор. 82 у табл. 16.7.22 зазначено строки введення в експлуатацію технологічного обладнання. Відповідно до цієї інформації більшість обладнання 30-х, 40-х, 50-х років. Підприємство першої групи повинно впроваджувати НДТМ, але тут ми бачимо, що підприємство значно перевищує проектну потужність на технологічному обладнанні, якому вже більше 80 років. Вважаємо, що підприємство повинно впроваджувати НДТМ не лише на папері, але і фактично.</p>	<p>змогли провести цей ремонт у зв'язку з початком війни. І зараз ця піч не працює, вона зупинена. Вперше з другої Світової Війни підприємство не працювало цілий місяць. Ми поступово відновлювали підприємство і зараз вийшли на орієнтовну потужність 70% від своїх можливостей.</p> <p>Владислав Антипов, ТОВ «ЦЕРН»</p> <p>Не тільки ПАТ «Запоріжсталь», а усі підприємства України будуть виконувати НДТМ, тому що зараз, в Верховній Раді України на другому читанні знаходиться проєкт Закону «Про забезпечення конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля». Цей закон передбачає введення інтегрованого дозволу та затвердження в подальшому Постановою КМУ довідника з НДТМ. Минулого тижня у ВРУ були громадські слухання із цього питання, де я попросив голову комітету Бондаренка пришвидшити прийняття цього Закону. Тому найближчим часом всі підприємства виконуватимуть НДТМ.</p> <p>Віталій Коваленко, представник ПАТ «Запоріжсталь»</p> <p>По середньодобовим концентраціям доменне і агломераційне виробництво повністю відповідає НДТМ. Компанія Метінвест прийняла таку стратегію, що незалежно від того чи будуть прийняті НДТМ найближчим часом, чи ні, ми всі реконструкції робимо на відповідність НДТМ. Тому говорити, що по викидам сірки або пилу наші основні агрегати не відповідають НДТМ неможливо. Це факт, що відповідають, і він зафіксований.</p>
3	<p>Ірина Ореханова</p> <p>В таблиці 16.7.22 зазначена інформація про терміни введення в експлуатацію технологічного устаткування. Зараз говорю про транспорт, який знаходиться безпосередньо на підприємстві. Згідно з цією таблицею, в останній раз на мартенівській печі проводилась реконструкція у 1997 році (сьома піч), а на 12 мартенівській печі -</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»</p> <p>На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді у зв'язку з їх обширністю.</p>

	<p>у 1993 році, а нормативний строк їх амортизації 24 роки. Відповідно, вже вищов термін їх амортизації щодо них необхідно провести реконструкцію або замінювати, модернізувати. Така сама проблема із двоохванним сталеплавильним агрегатом, який востаннє проходив реконструкцію у 2006 році, а нормативний строк амортизації 12 років. І це, до прикладу, декілька варіантів, якщо переглядати таблицю, то там більше моментів, коли не витриманий строк амортизації.</p>	
4	<p>Ірина Ореханова</p> <p>Чому на разі на підприємстві не встановлені аспіраційні установки з сіркоуловлення згідно з п. 34 Правил охорони праці під час дроблення і сортування, збагачення корисних копалин і огрудкування руд і концентратів.</p> <p>Якщо у Вас є сіркоуловлення, то ця інформація має бути відображена в документах, тому що там інформації немає.</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»</p> <p>На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді у зв'язку з їх обширністю.</p> <p>На аглофабриці є обладнання, яке уловлює сірку. І це зроблено для того, щоб максимальньо уловлювати сірку у місці її утворення. Там більше всього утворення сірки і фільтрація є.</p> <p>Інна Холіна, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»</p> <p>В рамках реконструкції агломераційного виробництва, в нас були побудовані нові газоочисні установки, які очищують як від пилу, так і від діоксиду сірки. Це єдина технологія в Україні, яка існує, по очистці сірчаного ангідриду на аналогічному виробництві. Ми досягли найвищу можливу ступінь очистки і сьогодні, при технологічному нормативі викидів в Україні 500 мг (по діоксиду сірки), ми досягаємо і у нас встановлений норматив 400 мг. Цього не зазначено в документах, які розглядаються сьогодні, тому що у нас це існує вже з 2017 року і сьогоднішня мета нашого розгляду і отримання дозволу стосується лише тих об'єктів, строк виконання заходів яких переноситься у зв'язку з прийняттям нової Постанови КМУ 2023 року із цього питання. Але це обладнання існує, воно працює і вже зарекомендувало себе як працездатне.</p>

		<p>Владислав Антипов, ТОВ «ЦЕРН» Ми можемо додати цю інформацію у документи, питання відсутні.</p>
5	<p>Ірина Ореханова Стосовно спалення надлишкового природного газу. Чому до сих пір на підприємстві спалюють через свічки природний газ, а не використовують його для опалення цехів або для утворення електроенергії? Як в 21 столітті взагалі можна так нещадно використовувати енергетичні ресурси. Ганна Амбросова Про природний газ не було мови. Про суміш газів.</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді у зв'язку з їх обширністю. Віталій Коваленко, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» Природний газ на металургійному виробництві не допалюється на свічках. Якщо суміш газів, то так, допалюється. Це нормальний технологічний процес у всьому світі. Конвертерне виробництво сталі - все допалюють на свічках. Важливо, з якою ефективністю використовуються ці гази. Я хочу сказати, що на Запоріжсталі одне з найбільш ефективних використань газу в Європі. Щоб максимально можливо використати з усіх промислових газів, ми використовуємо для потреб енергетики.</p>
6	<p>Ірина Ореханова Коли розпочнеться проєкт щодо будівництва із конвертерного виробництва заміню мартенівського, реальні терміни і дати і коли буде CEO, ОВД з цього проєкту?</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді у зв'язку з їх обширністю. Робота ведеться, але у зв'язку з воєнним станом триває і досі. Проєкт, який був щодо цього питання до 2014-2015 років розроблений, виконаний в повному обсязі, з постачальниками обладнання дійшли до етапу підписання угод, але ситуація, яка склалась у країні у 2014 році все це перекреслила. Ми підготували новий майданчик, його розчистили, він знаходиться на близьких шлакових відвалах, побудували нову дорогу, якою зараз користується все місто і підійшли до реалізації цього проєкту. Коли у нас зміняться умови, ми зможемо про це говорити, а зараз ми «виживаємо», як і вся наша країна. В рамках декарбонізації всього світу, ми модернізацію сталеплавильного виробництва плануємо робити. І якщо буде фінансування, то це вже буде не конвертерне виробництво, а сприятлива до довкілля електросталеплавильне виробництво.</p>

		Але це відбуватиметься тільки після того, як закінчиться війна і ми зможемо вести мову про фінансування.
7	Ганна Амбросова Чому розробник не вказав в документах, що ПАТ «Запоріжсталь» має обладнання для онлайн-моніторингу	Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляду у зв'язку з їх обширністю.
8	Ганна Амбросова Чи планує ПАТ «Запоріжсталь» встановлювати автоматизовані пости моніторингу за якістю атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони? Це зняло би багато соціальної напруги, оскільки станції моніторингу без ручного втручання стануть сильним аргументом як для громадян так і для підприємства	Інна Холіна, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» Моніторинг в режимі онлайн на джерелах викидів на аглофабриці і в доменному цеху установлений, разом із новим газоочисним обладнанням. Це нам полегшує і керувати технологічним процесом і слідкувати за викидами в атмосферне повітря, і це для нас важливо. По встановленню постів моніторингу, зазначаю, що згідно з Постановою КМУ №827 від 14 серпня 2019 р. Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, суб'єкт господарювання не є суб'єктом моніторингу атмосферного повітря, а підприємства можуть приймати участь у процесі моніторингу. Тому, у 2020 році ми підписали меморандум з Запорізькою обласною державною адміністрацією, де зазначили, що плануємо встановити 2 пости моніторингу до 2027 року. Це було до війни. На жаль, зараз ці роботи призупинені, тому що у підприємства зараз завдання «вижити». Проте, ці наміри у підприємства є. І ми вважаємо, що їх обов'язково виконаємо, але невідомо, коли саме.
9	Ганна Амбросова Чому такі «гнилі» газоочисні апарати? Коли дивилися таблицю 6.4, там в два рази різніться витрата газопилового потоку до і після очищення, це ж не дуже затратні дії. Видно ті корозійовані корпуси. Скажіть, будь ласка, Ви в акти дивитесь? Там все це видно. Чому у Вас газоходи в такому поганому стані?	Інна Холіна, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» Доменна установка. Це саме та газоочисна установка яка разом з ДП 5 не працює. У нас розроблений проект на заміну цієї аспіраційної установки. 500-ті номера - це не основні джерела, які зараз не працюють. Це те виробництво, яке зараз скорочено. Підприємством прийнято рішення спочатку встановлювати газоочисне обладнання на найбільших джерелах викидів. Газоочисні споруди підтримуються у нормальному стані. Навіть у такий скрутний стан, ми 600 млн грн щорічно вкладаємо на підтримку газоочисного обладнання. Це ремонти, заміна рукавів на новому обладнанні. На рукавних

		<p>фільтрах на сьогоднішній день агломераційне виробництво і доменне виробництво. Це найефективніше обладнання, але за ним треба слідкувати і ми слідкуємо.</p>
10	<p>Ганна Амбросова В матеріалах відсутня інформація щодо відомчого контролю, з якою періодичністю та на яких джерелах здійснюється контроль? Чи є система реагування на підприємстві. Ось Ваші представники здійснили заміри, склали акт і що?</p>	<p>Інна Холіна, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» Періодичність контролю із вказанням джерел зазначена в дозволах. На підприємстві найбільш впливові джерела викидів і газоочистки, які відходять від таких джерел, контролюються щотижня, а не щороку, як передбачено Дозволом на викиди. Не на всіх одразу, але по черзі. Нашим генеральним директором проводяться наради щодо викидів в атмосферне повітря і я особисто доповідаю 2 рази на тиждень генеральному директору про результати проведених вимірювань викидів. Якщо ми знаходимо невідповідність, ми надаємо припис про його усунення у найкоротший час.</p>
11	<p>Микола Ралик Коли буде закрито мартенівське виробництво? Що буде замість нього? Чи відповідає технологія виробництва, яка прийде на зміну мартенівським печам тому ж мартенівському виробництву? Якщо ні, то яким технологіям відповідає виробництво, яке прийде на зміну мартенівським печам? **</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» В рамках декарбонізації всього світу, ми модернізацію сталеплавильного виробництва плануємо робити. І якщо буде фінансування, то це вже буде не конвертерне виробництво, а сприятлива до довкілля електросталеплавильне виробництво. Але це відбудуватиметься тільки після того, як закінчиться війна і ми зможемо вести мову про фінансування.</p>
12	<p>Тетяна Жавжарова Було зазначено, що у підприємства є автоматизований моніторинг на джерелах викидів, але його зараз не публікують з певних технічних причин. Чи можливо у разі виникнення позаштатних ситуацій, НМУ, ремонтів поточних чи термінових проводити якість оперативне попередження громадськості, можливо в ручному</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» Ми не бачимо у цьому складнощів, тому так, ми розглянемо це питання.</p>

	режимі через офіційні телеграм канали Запорізької міської ради? Це не вимагає коштів, тільки бажання. Щоб люди можливо менше виходили на вулицю або зачиняли вікна?*	
13	Ольга Гайдаш Як подивитись на результати вимірювальних приладів і як змінюється розташування цих приладів по розі вітрів?*	Інна Холіна, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» За запитом, у якому треба зазначити конкретний день, готові надати і наші виміри або виміри онлайн приборів. Але коли ми кажемо про прилади контролю, це не стосується напрямку вітру. Вони встановлені стаціонарно і працюють весь час в одному місці і напрям вітру не впливає на ці вимірювання.
14	Ганна Амбросова Ви міряєте з тієї сторони звідки дує вітер чи зі сторони куди він дме?	Інна Холіна, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» Виміри на джерелах викиду (автоматизовані) проводяться постійно і вони не залежать від напрямку вітру. Прилади контролю встановлені після ГОУ. Щодо вимірів на межі СЗЗ та зоні впливу, то є рекомендації, в яких зазначено, що вимірювати необхідно в напрямку вітру. Не можна виміряти проти вітру, бо це не має жодного сенсу.
15	Тетяна Ярмохіна Чому в Кривому Розі на Мігалстїл під час війни працює автоматизований моніторинг і додатково за власні кошти встановлює 9 додаткових постів, а Запоріжсталь не може бо перепади електроенергії?*	Владислав Антипов, ТОВ «ЦЕРН» Це питання не стосується дозволу на викиди.
16	Тетяна Ярмохіна Скільки податку на землю сплатила Запоріжсталь у 2021 році, бо всі відповіді від Міндовкілля включають інформацію про ПРАВО громади вирішувати питання щодо розміщення підприємств на території міста?*	Владислав Антипов, ТОВ «ЦЕРН» Це питання не стосується дозволу на викиди.

17	<p>Тетяна Жавжарова Чому відсутні відомості щодо періодичності проведення відомчого контролю джерел викидів й ефективності роботи ГОУ?*</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді.</p>
18	<p>Юлія Ореханова Проектна потужність шести агломашин складає 4,213 млн.т/рік агломерату, але за рахунок удосконалення технології виробництва агломерату фактична потужність складає 6,176 млн.т/рік, яка потужність враховувалася при розрахунку СЗЗ?*</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді.</p>
19	<p>Тетяна Ярмохіна (озвучено під час обговорення пункту 4 Порядку денного) В документах сказано, що плани замінити мартенівське виробництво до 31.12.2027, при цьому джерела викидів мартенівських печей ліквідуються, але нові джерела викидів від конвертерного виробництва не вводяться. Крім того, що частина мартенівського виробництва, а саме ДСК-1 намагаються отримати дозвіл для продовження роботи і після 01.01.2028. У зв'язку з цим, прошу відповіді на питання: чи свідчить відсутність у дозволі нових джерел викидів для конвертерного виробництва з 2028 року про те, що підприємство не буде впроваджувати цей захід, не буде будувати конвертерне виробництво і у</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді.</p>

	<p>2027 році знову підготує документи для отримання нового дозволу з перенесенням термінів виведення з експлуатації мартенівського виробництва на подальші періоди?</p>	
20	<p>Тетяна Ярмохіна (озвучено під час обговорення пункту 4 Порядку денного) Чи знають представники підприємства, що ДСК-1, двоохванный сталеплавильний агрегат також є частиною мартенівського виробництва і що останній подібний ДСК було ліквідовано на ПРАТ «Арселор Мітал Кривий Ріг» у 2020 році через технологічну застарілість та значну шкоду для довкілля мартенівського виробництва?</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді.</p>
21	<p>Тетяна Ярмохіна (озвучено під час обговорення пункту 4 Порядку денного) Чи подав ПАТ «Запоріжсталь» для формування Запорізькою міською радою програми поетапного зниження викидів захід з ліквідації мартенівського виробництва до 31.12.2027 року та запуск конвертерного виробництва до 2028 року. Якщо ні, то чому, і чи не свідчить це про намагання переносити терміни виконання цього заходу ще на</p>	<p>Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді.</p>

	невизначений термін, експлуатуючи останні в Україні та Європі маргєнівські печі за рахунок здоров'я запоріжців?	
22	Ігор Чумаченко (озвучено під час обговорення пункту 4 Порядку денного) Є питання, якщо можна, прошу відповісти письмово: Чому переносяться терміни виконання заходів	Микола Петряков, представник ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ» На ці запитання надамо відповіді у письмовому вигляді.

* Відповідь надається в усній формі із внесенням її до цього протоколу або у письмовій формі протягом п'яти робочих днів з дня проведення публічного обговорення, про що зазначається у цьому протоколі.

** питання поставлене у чаті застосунку «Зум». Відповідь на них надана письмово ПАТ «Запоріжсталь.»

4. З четвертого питання порядку денного:

СЛУХАЛІ:

Учасників публічного обговорення із зауваженнями та пропозиціями до дозволу на викиди, результати їх обговорення:

№	Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, яка подає зауваження, пропозиції *	Формулювання зауваження, пропозиції громадськості, органів місцевого самоврядування	Обґрунтування наданих зауважень, пропозицій, громадськості, органів місцевого самоврядування, суб'єкта господарювання	Результат обговорення, узгоджені позиції**
1	Наталія Воронова	Видати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами	Підприємство постійно проводить модернізацію технологічного процесу для покращення стану атмосферного повітря. Стратегія підприємства направлена на розв'язання екологічних проблем з урахуванням європейського досвіду	<p>Не потребує коригування.</p> <p>Пропозиція не узгоджується із пропозиціями інших учасників публічного обговорення від громадськості з цього питання, що унеможливає сформулювати єдину, чітку за змістом і формою пропозицію, яка може бути внесена суб'єктом господарювання до документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.</p> <p>Разом з цим зазначаємо, що відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», додатку 1 до Порядку, встановлення умов в дозволі на викиди відноситься до повноважень дозвільного органу, (у випадку видачі дозволу на викиди об'єкту ПАТ «Запоріжсталь», який належить до першої групи, до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.)</p>

2	Юлія Ореханова	<p>Додати до дозволу на викиди такі вимоги і пропозиції:</p> <p>експлуатувати газочисні установки згідно з вимогами «Правил технічної експлуатації установок очистки газу», у тому числі щодо дотримання герметичності та цілісності конструкцій самих установок та газоходів до і після очистки;</p> <p>підприємству розробити програму зниження викидів, впровадити сучасні технології очищення газових викидів. Така програма та терміни впровадження її заходів мають узгоджуватись з міською владою (ред. Департаментом захисту довкілля ЗОДА та Управлінням з питань екологічної безпеки Запорізької міської ради);</p> <p>розпочати у 2025 році проєкту процедуру стосовно модернізації обладнання 1940-х, 1950-х років;</p> <p>Встановити очисні споруди в місцях розвантажувально-навантажувальних робіт;</p> <p>заборонити спалення надлишкового газу, розробити проєкт його використання для опалення цехів або створення електроенергії;</p> <p>встановити автоматизований моніторинг на газоочистках доменного цеху та на великих спалювальних установках;</p> <p>розробити проєкт розміщення автоматизованих постів</p>	<p>Це вимога громадськості. Є поняття власників землі - це населення. Ніхто не забороняє населенню, громадянам України, писати свої пропозиції, які вносити до умов дозволу на викиди до Міністерства. В документах щодо заміни мартенівського виробництва зазначено про наявність матеріалів ОВНС. Але діє закон «Про оцінку впливу на довкілля», тому дотримуватись треба його.</p> <p>Позиція суб'єкта господарювання: Пропозиції та зауваження будуть враховані в рамках чинного природоохоронного законодавства. Але, спиратись на неприйнятну міську програму охорони довкілля юридично неможливо. Коли програма буде прийнята, тоді про це можна буде розмовляти. Щодо моніторингу. Питання моніторингу регулюється Постановою КМУ №827 від 14 серпня 2019 р. Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря. Ця Постанова не передбачає умов до підприємства щодо встановлення постів автоматизованого моніторингу. Це може виконуватись підприємством в добровільному порядку, робота в цьому напрямку ведеться, але висувати це умовами - не передбачено законодавством. Те ж саме щодо автоматизованого</p>	<p>Не потребує коригування.</p> <p>Пропозиції не узгоджуються із пропозиціями інших учасників публічного обговорення від громадськості з цього питання, що унеможливає сформулювати єдину, чітку за змістом і формою пропозицію, яка може бути внесена суб'єктом господарювання до документів, в яких обгрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.</p> <p>Разом з цим зазначаємо, що відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», додатку 1 до Порядку, встановлення умов в дозволі на викиди відноситься до повноважень дозвільного органу, (у випадку видачі дозволу на викиди об'єкту ПАТ «Запоріжсталь», який належить до першої групи, до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.)</p>
---	----------------	---	---	--

	<p>моніторингу на санітарно-захисній зоні, особливо навколо найбільших джерел забруднення; розпочати проекти СЕО та ОВД у 2025 році стосовно модернізації мартенівського виробництва; проводити відомчий контроль на основних джерелах викидів тим більше тих, які працюють з переважанням нормативів, з періодичністю не рідше одного разу в квартал, на інших джерелах - не менше, ніж один раз на рік.</p>	<p>моніторингу, передбаченого Постановою КМУ 272 від 28 березня 2023 р. Про затвердження Порядку запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин. Вона передбачає, що на новостворених джерелах може впроваджуватись автоматизований моніторинг. На існуючих джерелах він буде запроваджений пізніше. На існуюче законодавство потрібно спиратись при врахуванні умов. Тому позиція до Міністерства, для протоколу, що всі умови мають узгоджуватись з існуючим законодавством.</p>	
3	Олександр Рильський	<p>Проблема якості атмосферного повітря в Запоріжжі існує близько 90 років через будівництво потужного промислового агломерату. Через війну, проблеми і станом довкілля тільки загострилися. Дії держави, підприємців, громадськості повинні бути направлені на здобуття перемоги в першу чергу, і тоді, потім всі інші питання. Без здобуття перемоги не можна вирішити екологічні питання, вони не будуть мати сенсу. ПАТ «Запоріжсталь» виконує надважливі замовлення. Не просто так КМУ прийняв Постанову №314, тому треба підтримати видачу дозволу на викиди та відкласти на післявоєнний період вирішення екологічних проблем.</p>	<p>Не потребує коригування. Пропозиція не узгоджується із пропозиціями інших учасників публічного обговорення від громадськості з цього питання, що унеможливає сформулювати єдину, чітку за змістом і формою пропозицію, яка може бути внесена суб'єктом господарювання до документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Разом з цим зазначаємо, що відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», додатку 1 до Порядку, встановлення умов в дозволі на викиди відноситься до повноважень дозвільного органу, (у випадку видачі дозволу на викиди об'єкту ПАТ «Запоріжсталь»), який</p>

4	Тетяна Ярмохіна	<p>Пропозиції до дозволу на викиди: виконати всі заходи, які будуть передбачені проектом Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, яка зараз розробляється Запорізькою міською радою; встановити на межі санітарно-захисних зон підприємств вимірювальні прилади, які будуть фіксувати перевищення ГДК шкідливих речовин, які вони викидають, і до результатів яких у громадськості буде доступ в онлайн режимі; зобов'язання включити зобов'язання якнайшвидше замінити застаріле мартенівське виробництво на найбільш екологічно чисте - конвертерно-кисневе. Зауваження та пропозиції від організації «Екокоаліція Запоріжжя», які вже направлені до обласної державної адміністрації під час обговорень Міністерству захисту довкілля не переносити терміни виконання</p>	<p>Переконаний, що після перемоги наша держава буде перебудована на засадах сталого розвитку. Всі пропозиції громадськості, думаю однозначно будуть враховані при створенні тієї нової бази в нашій державі (після перемоги).</p> <p>В мене доручення від 115 громадян, які вже передані до ЗОДА та ще 40 зараз у руках, для того, щоб думка громадськості була почута і це має бути обов'язково внесено до дозволу на викиди. В Інструкції по розробці документів дозволу на викиди (ред. Інструкція про вимоги до оформлення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, затверджена наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 27 червня 2023 року № 448) вказано, що у разі перевищення концентрацій ГДК потрібно враховувати програму поетапного зниження викидів.</p> <p>Позиція підприємства Пропозиції та зауваження будуть враховані в рамках чинного природоохоронного законодавства. Що не передбачено законодавством, підприємство може виконувати в добровільному порядку, але вносити</p>	<p>належить до першої групи, до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.)</p> <p>Не потребує коригування. Пропозиції не узгоджуються із пропозиціями інших учасників публічного обговорення від громадськості з цього питання, що унеможливає сформулювати єдину, чітку за змістом і формою пропозицію, яка може бути внесена суб'єктом господарювання до документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Разом з цим зазначаємо, що відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», додатку 1 до Порядку, встановлення умов в дозволі на викиди відноситься до повноважень дозвільного органу, (у випадку видачі дозволу на викиди об'єкту ПАТ «Запоріжсталь», який належить до першої групи, до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.)</p>
---	-----------------	---	---	--

це як зобов'язання в умови дозволу не потрібно.

заходів, які були передбачені попереднім дозволом;
 Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються дозволом на викиди» документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту:
 «суб'єкт господарювання зобов'язаний виконувати всі природоохоронні заходи, що передбачені міськими та регіональними програмами охорони довкілля, в тому числі поетапного зниження викидів, які будуть діяти під час терміну дії дозволу на викиди»;
 Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються дозволом на викиди» документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту:
 суб'єкт господарювання зобов'язаний встановити 2 автоматичні пости спостереження на межі санітарно-захисної зони та житлової забудови з автоматичною передачею даних по інтернет мережі до органів управління якістю атмосферного повітря та виведення даних моніторингу для ознайомлення громадськості в

термін до 31.12.2025 року»;
Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: провести інвентаризацію зелених насаджень в межах санітарно-захисної зони та на території підприємства, за результатами якої розробити план озеленення і погодити його з Запорізькою міською радою в термін до 31.12.2024 року. Виконати заходи з озеленення санітарно-захисної зони та території підприємства до 31.12.2029».

Внести до розділу «Умови виробничого контролю» абзац такого змісту: «встановити на основних джерелах викидів системи автоматичного контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря з автоматичною передачею даних до інтернет-мережі до органів управління якістю атмосферного повітря та виведення даних виробничого контролю для ознайомлення громадськості до 31.12.2026. Ліквідувати ДСПА-1 разом з іншим мартенівським виробництвом в терміни, що були зазначені в діючому дозволі»

5	Микола Ралик	Включити вимоги програми поетапного зниження викидів, яка розробляється, в дозволі або дати можливість підприємству працювати без дозволів, тому що під час війни це можна, а після війни розробляти спільні документи, які в рамках Закону.	В Інструкції про вимоги до оформлення документів, в яких обгрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, яка затверджена наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 27 червня 2023 року № 448 вказано, що пропозиції щодо дозволених обсягів викидів надаються з урахуванням в разі потреби поетапного зниження викидів із зазначенням тривалості кожного етапу та відповідності обсягів викидів. Згідно із ст. 11. Закону України «Про охорону атмосферного повітря» і результатів вимірів Запорізького ЦГМ, а також подання обласної державної адміністрації, ми бачимо, що така потреба є. Потреба є, але самої програми ще не має. Це означає, що прийняття дозволу без урахування програми поетапного зниження викидів буде незаконним, протиріччю Закону і буде порушувати конституційні права громадян, гарантовані їм ст. 50 Конституції. Для врахування інтересів підприємства, просимо перенести виконання заходів програми поетапного зниження викидів на період після війни.	Не потребує коригування. Пропозиції не узгоджуються із пропозиціями інших учасників публічного обговорення від громадськості з цього питання, що унеможливило сформулювати єдину, чітку за змістом і формою пропозицію, яка може бути внесена суб'єктом господарювання до документів, в яких обгрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Разом з цим зазначено, що відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», додатку 1 до Порядку, встановлення умов в дозволі на викиди відноситься до повноважень дозвільного органу, (у випадку видачі дозволу на викиди об'єкту ПАТ «Запоріжсталь», який належить до першої групи, до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.)
---	--------------	--	---	---

			<p>Позиція підприємства</p> <p>Пропозиції та зауваження будуть враховані в рамках чинного природоохоронного законодавства. Що не передбачено законодавством, підприємство може виконувати в добровільному порядку, але вносити це як зобов'язання в умови дозволу не потрібно.</p>	
6	Ігор Чумаченко	<p>Не вносити до умов дозволу вимогу щодо виконання заходів, передбачених програмою поетапного зниження викидів, яка розробляється Запорізькою міською радою.</p>	<p>Це не несе жодного юридичного змісту, у зв'язку з тим, що ця програма не затверджена, і на сьогоднішній день не існує. Зараз політика держави спрямована на зниження тиску на підприємства.</p>	<p>Не потребує коригування.</p> <p>Пропозиція не узгоджується із пропозиціями інших учасників публічного обговорення від громадськості з цього питання, що унеможливає сформулювати єдину, чітку за змістом і формою пропозицію, яка може бути внесена суб'єктом господарювання до документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.</p> <p>Разом з цим зазначаємо, що відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», додатку 1 до Порядку, встановлення умов в дозволі на викиди відносяться до повноважень дозвільного органу, (у випадку видачі дозволу на викиди об'єкту ПАТ «Запоріжсталь», який належить до першої групи, до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.)</p>

7	Тетяна Жавжарова* ***	використати можливості фінансування грантового НДТ міжнародними донорами та пільгові кредити на відбудову та встановити аспіраційні установки із сіркоуловлювання, почати проектну процедуру по будівництву конвертерного виробництва сталі замість мартенівського.	Не наведено Позиція підприємства Пропозиції та зауваження будуть враховані в рамках чинного природоохоронного законодавства. Що не передбачено законодавством, підприємство може виконувати в добровільному порядку, але вносити це як зобов'язання в умови дозволу не потрібно.	Не потребує коригування. Пропозиція не узгоджується із пропозиціями інших учасників публічного обговорення від громадськості з цього питання, що унеможливає сформулювати єдину, чітку за змістом і формою пропозицію, яка може бути внесена суб'єктом господарювання до документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Разом з цим зазначаємо, що відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», додатку 1 до Порядку, встановлення умов в дозволі на викиди відноситься до повноважень дозвільного органу, (у випадку видачі дозволу на викиди об'єкту ПАТ «Запоріжсталь», який належить до першої групи, до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.)
8	Тетяна Жавжарова* **	Підприємству під час проведення поточних та аварійних ремонтів, відключення газоочисного обладнання, виникнення ситуацій, які призвели до порушення рівня викидів, терміново повідомляти Запорізькій міській раді та ЗОДА для оперативного інформування громадськості в режимі он-лайн через офіційні телеграм-канали та сайти.	Не наведено Позиція підприємства Пропозиції та зауваження будуть враховані в рамках чинного природоохоронного законодавства. Що не передбачено законодавством, підприємство може виконувати в добровільному порядку, але вносити це як зобов'язання в умови дозволу не потрібно.	Не потребує коригування. Пропозиція не узгоджується із пропозиціями інших учасників публічного обговорення від громадськості з цього питання, що унеможливає сформулювати єдину, чітку за змістом і формою пропозицію, яка може бути внесена суб'єктом господарювання до документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Разом з цим зазначаємо, що відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», додатку 1 до Порядку, встановлення

				<p>умов в дозволі на викиди відноситься до повноважень дозвільного органу, (у випадку видачі дозволу на викиди об'єкту ПАТ «Запоріжсталь», який належить до першої групи, до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.)</p>
--	--	--	--	--

* Зауваження та пропозиції в усній формі фіксуються у цьому протоколі. Письмові зауваження та пропозиції додаються до протоколу, про що зазначається у цьому протоколі.

** За результатами розгляду зауважень та пропозицій, зазначається потреба в коригуванні або відсутність потреби в коригуванні суб'єктом господарювання чи потребує або не потребує коригування суб'єктом господарювання документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (далі - документи, в яких обґрунтовуються обсяги викидів). У разі потреби коригування зазначаються узгодженні позиції із чітко вказаною умовою, яка повинна бути включена до документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів.

Наприклад зазначається: Потребує коригування. Внести суб'єкту господарювання до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів абзац такого змісту «....».

*** пропозиція наведена у загальному чаті застосунку «Зум»

Публічне акціонерне товариство
Запорізький металургійний комбінат
«ЗАПОРІЖСТАЛЬ»

Південне шосе, 72,
м. Запоріжжя, 69008, Україна
Факс: (061) 213-18-58
E-mail: office@zaporizhstal.com
Поточний рахунок № 26007962490637
в АТ «Перший Український Міжнародний Банк»,
МФО 334851

№ 84/2015332 від 18.06.24
На № _____ від _____

Координатору ЕкоКоаліції
Запоріжжя
Т.М.Ярмохіній

e-mail: zionchurchzp@gmail.com

Щодо результатів публічного
обговорення, зауважень та пропозицій
громадськості, пов'язаних
з отриманням Дозволу на викиди

Шановна Тетяна Миколаївна!

На Ваш № 06/13 від 16.06.2024 р. направляємо на Вашу адресу відповіді на пропозиції та зауваження, що надійшли в рамках публічного обговорення з метою отримання ПАТ «Запоріжсталь» Дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.

Додаток: відповіді на пропозиції та зауваження в 1 екз. на стор.

З повагою,
В.о. Директора з охорони праці,
промислової безпеки та екології
ПАТ «Запоріжсталь»

К.О.Гаврилюк

№ з/п	Зуваження	Пропозиція	Відповідь підприємства
1	<p>Міністерству захисту довкілля не переносити терміни виконання заходів, які були передбачені попереднім дозволом.</p>	<p>Міністерству захисту довкілля не переносити терміни виконання заходів, які були передбачені попереднім дозволом.</p>	<p>ПАТ «Запоріжсталь» має намір отримання Дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами на виконання чинного законодавства України (відповідно до Наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 27 березня 2023 року № 174 «Зміни до деяких Технологічних нормативів допустимих викидів забруднюючих речовин» та Розпорядження КМУ від 04 грудня 2019 р. №1413-р (у редакції розпорядження КМУ від 31.01.2023 № 89-р) «Про затвердження плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності та покращення бізнес-клімату, плану дій щодо покращення умов ведення бізнесу в Україні та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України»). Інші підстави для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами відсутні.</p>
2	<p>Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: «Суб'єкт господарювання зобов'язаний виконувати всі природоохоронні заходи, що передбачені міськими та регіональними програмами охорони довкілля, у т.ч. програми поетапного зниження викидів, які будуть діяти під час терміну дії Дозволу на викиди»</p>	<p>Як соціально відповідальне підприємство, ми завжди приймаємо участь у всіх заходах, направлених на покращення стану довкілля, засіданнях, круглих столах, форумах тощо.</p> <p>ПАТ «Запоріжсталь» бере участь у всіх Публічних Програмах щодо поліпшення стану довкілля (міські та обласні екологічні Програми, Меморандуми про спільні дії 2016 року, 2020 року), успішно виконуючи покладені зобов'язання. Також на комбінаті розробляються та успішно впроваджуються власні Програми розвитку (такі як програма енергозбереження, модернізації рухомого складу та інш.), виконуючи таким чином додаткові природоохоронні заходи поза Дозволом та Публічними Програмами.</p> <p>На сьогодні комбінат керується затвердженим Дозволом на викиди та здійснює виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин,</p>	<p>Як соціально відповідальне підприємство, ми завжди приймаємо участь у всіх заходах, направлених на покращення стану довкілля, засіданнях, круглих столах, форумах тощо.</p> <p>ПАТ «Запоріжсталь» бере участь у всіх Публічних Програмах щодо поліпшення стану довкілля (міські та обласні екологічні Програми, Меморандуми про спільні дії 2016 року, 2020 року), успішно виконуючи покладені зобов'язання. Також на комбінаті розробляються та успішно впроваджуються власні Програми розвитку (такі як програма енергозбереження, модернізації рухомого складу та інш.), виконуючи таким чином додаткові природоохоронні заходи поза Дозволом та Публічними Програмами.</p> <p>На сьогодні комбінат керується затвердженим Дозволом на викиди та здійснює виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин,</p>

<p>затверджених Меморандумом про співпрацю між ПАТ «Запоріжсталь» та Запорізькою обласною держадміністрацією від 21.10.2020 р.</p> <p>В Дозволі на викиди згідно чинного законодавства затверджені заходи щодо досягнення нормативів викидів у відповідності з наказом Міністерства № 309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»</p> <p>Намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел ПАТ «Запоріжсталь» пов'язаний з затвердженням наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України №174 від 27.03.2023 року стосовно внесення змін до деяких технологічних нормативів викидів.</p> <p>Включення до Дозволу на викиди будь-яких інших заходів з неіснуючих на сьогодні Програм, не має законодавчого підґрунтя.</p> <p>Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені.</p> <p>Підприємство відкрите для дискусії з громадськістю та впровадження заходів щодо покращення довкілля міста.</p>	<p>Згідно п.6 «Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» (постанова КМУ № 827 від 14.08.2019 р.) пункти спостережень встановлюються МОЗ, ДСНС, ДАЗВ та обласними, виконавчими органами міських рад. Комбінат не є суб'єктом моніторингу атмосферного повітря.</p> <p>Проте контроль за станом атмосферного повітря є однією з ключових завдань екологічного управління підприємства. Наразі контроль викидів основних забруднюючих речовин в атмосфері ПАТ «Запоріжсталь» здійснює відповідно до затвердженого «Графіку контролю атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони» з урахуванням рози вітрів та</p>	<p>затверджених Меморандумом про співпрацю між ПАТ «Запоріжсталь» та Запорізькою обласною держадміністрацією від 21.10.2020 р.</p> <p>В Дозволі на викиди згідно чинного законодавства затверджені заходи щодо досягнення нормативів викидів у відповідності з наказом Міністерства № 309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»</p> <p>Намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел ПАТ «Запоріжсталь» пов'язаний з затвердженням наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України №174 від 27.03.2023 року стосовно внесення змін до деяких технологічних нормативів викидів.</p> <p>Включення до Дозволу на викиди будь-яких інших заходів з неіснуючих на сьогодні Програм, не має законодавчого підґрунтя.</p> <p>Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені.</p> <p>Підприємство відкрите для дискусії з громадськістю та впровадження заходів щодо покращення довкілля міста.</p>
	<p>Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: «Суб'єкт господарювання зобов'язаний встановити 2 автоматичні пункти спостереження на межі санітарно-захисної зони та житлової забудови з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведеннях даних моніторингу для ознайомлення громадськості в термін до 31.12.2025 року.</p>	<p>Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: «Суб'єкт господарювання зобов'язаний встановити 2 автоматичні пункти спостереження на межі санітарно-захисної зони та житлової забудови з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведеннях даних моніторингу для ознайомлення громадськості в термін до 31.12.2025 року.</p>
3		

	<p>згідно договору з лабораторним центром ДУ «Запорізький ОЛЦ ДСЕСУ».</p> <p>Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені.</p>	<p>згідно договору з лабораторним центром ДУ «Запорізький ОЛЦ ДСЕСУ».</p> <p>Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені.</p>
<p>4</p>	<p>Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: «Провести інвентаризацію зелених насаджень в межах санітарно-захисної зони та на території підприємства, за результатами якої розробити план озеленення і погодити його з Запорізькою міською радою в термін до 31.12.2024 року. Виконати заходи із озеленення санітарно-захисної зони та території підприємства до 31.12.2029 року.»</p>	<p>СЗЗ встановлена згідно висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи</p> <p>Матеріали по обґрунтуванню розміру нормативної санітарно-захисної зони та заходів щодо її впровадження, які подавались на розгляд до ДУ «Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеєва НАМН України» містили всю інформацію щодо заходів з озеленення.</p> <p>Інвентаризація зелених насаджень в межах нормативної/встановленої СЗЗ відповідно до п. 5.13, п. 5.14 ДСП №173-96 не проводилась у зв'язку з відсутністю необхідності до реалізації заходів щодо реконструкції сталеплавильного виробництва.</p> <p>Проте підприємство бере активну участь у поліпшенні стану навколишнього середовища, шляхом участі в різних соціальних проєктах, таких як проведення суботників по очищенню територій міста від засмічення, очищення дна р.Дніпро від сміття, проведення заріблення в рамках акції «Врятуємо Дніпро разом!», а також проведення озеленення власної території і території міста. Комбінат щорічно проводить захід з озеленення власної СЗЗ та закріпленої за підприємством території. Так, витрати комбінату на озеленення з 2019 р. склали близько 995 тис.грн.</p> <p>Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені.</p>
<p>5</p>	<p>Внести до розділу «Умови виробничого контролю» абзац такого змісту «Встановити на основних джерелах викидів системи автоматичного контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферне</p>	<p>Наказом Міндовкілля від 27.06.2023 № 448 «Про затвердження Інструкції про вимоги до оформлення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами» визначено виключний</p>

повітря з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведення даних виробничого контролю для ознайомлення громадськості до 31.12.2026 року».

перелік відомостей які зазначаються у документах, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Відповідно до п. 4 Постанови КМУ від 28 березня 2023 р. № 272 «Про затвердження Порядку запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин» автоматизовані інструментальні вимірювання проводяться суб'єктами господарювання у разі: експлуатації виробництва або технологічного устаткування на новоствореному стаціонарному джерелі відповідно до переліку виробництв та технологічного устаткування, на яких проводяться автоматизовані інструментальні вимірювання параметрів викидів забруднюючих речовин.

Коригування суб'єктом господарювання документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, в частині запровадження автоматичного контролю на існуючих джерелах не передбачено вимогами Наказу Міндовкілля від 27.06.2023 № 448. Відповідно до ПКМУ № 302 від 13.03.2002р. «Про затвердження Порядку проведення робіт, пов'язаних з видачою дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи» умови у Дозволі на викиди визначаються органом який надає зазначений дозвіл.

Проте зауважимо, що на нових та реконструйованих об'єктах

комбінату впроваджується система автоматизованого контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у режимі онлайн.

На сьогодні вже оснащені автоматизованою системою моніторингу:

ГОУ агломашин №№ 1-3;

ГОУ агломашин №№ 4-6;

			<p>Аспірація хвостових частин агломашин №1-2; Аспірація ливарного двору ДП-3; Аспірація ливарного двору ДП-4; Аспірація шихтоподачі ДП-3; Аспірація шихтоподачі ДП-4.</p> <p>Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені.</p>
6		<p>Ліквідувати ДСПА-1 разом із іншим мартенівським виробництвом в терміни, що були зазначені в діючому дозволі</p>	<p>Дане джерело викидів не є предметом розгляду та перенесення строків реалізації заходів в рамках наміру отримання нового Дозволу на викиди, стосовно яких проводяться публічні обговорення.</p> <p>Наразі стратегія підприємства щодо реконструкції сталеплавильного виробництва не визначена остаточно, адже на сьогодні розглядаються різні варіанти можливого скорочення викидів та їх мінімізації від сталеплавильного виробництва – від будівництва нових високоефективних ГОУ до заміни на електросталеплавильні печі.</p> <p>Після затвердження на державному рівні найкращих доступних технологій та поновленню кредитування великих проектів підприємств – даний захід буде переглянутий в рамках нової стратегії розвитку підприємства.</p>
7	<p>Чи свідчить відсутність у дозволі нових джерел викидів для конвертерного виробництва з 2028 року про те, що підприємство не буде впроваджувати цей захід, не буде будувати конвертерне виробництво і в 2027 році знову підготує документи на отримання нового дозволу з перенесенням термінів виведення з експлуатації мартенівського виробництва на подальші періоди.</p>		<p>В рамках декарбонізації викидів, ми плануємо реконструкцію сталеплавильного виробництва. Загальний бюджет модернізації сталеплавильного переділу на сьогодні становить 2,5 млрд доларів США. Цей проект «Запоріжсталь» та Група Метінвест не зможуть реалізувати самотужки та потребують залучення зовнішнього фінансування для його втілення. Плановані роботи можливо виконати за умови одержання пільгових кредитів. Крім того постачальниками обладнання повинні бути європейські виробники технологій. Наразі міжнародні фінансові інституції та інвестори не готові фінансувати такі об'ємні проекти через високі ризики у зв'язку з війною.</p>

		<p>Тільки після того, як закінчиться війна ми зможемо вести мову про фінансування такого масштабного проекту. Початальники обладнання також не співпрацюють підприємством, що знаходиться у безпосередній близькості до лінії фронту. Також наразі відчувається критична нестача висококваліфікованих спеціалістів.</p> <p>Насьогодні комбінатом розглядаються чисельні можливі варіанти реконструкції сталеплавильного виробництва: реконструкції/модернізації існуючих потужностей з будівництвом нових високоєфективних ГОУ, реконструкція на базі будівництва електросталеплавильних печей тощо.</p> <p>На сьогодні роботи з проектування об'єктів продовжується.</p> <p>Без розробленого наразі остаточного проекту реконструкції сталеплавильного виробництва – включити в новий дозвіл джерела викидів нового виробництва не можливо (не маючи кількісних та якісних характеристик таких джерел).</p> <p>Остаточне рішення буде прийматися після закінчення воєнних дій і затвердження на державному рівні найкращих доступних технологій.</p>
		<p>Так, ПАТ «Запоріжсталь» усвідомлює технологічну недосконалість та застарілість мартенівського способу виробництва сталі. Реконструкція сталеплавильного виробництва – є найбільш масштабним та пріоритетним екологічним проектом модернізаційної програми комбінату.</p> <p>Виконуючи реконструкцію виробничих потужностей власними силами по агломераційному, доменному, прокатному переділах, комбінат невпинно шукає можливість для проведення модернізації сталеплавильного виробництва: безліч заявок щодо кредитування та інвестування проекту, звернень до держ. органів щодо розробки системи економічної допомоги промисловим підприємствам з метою</p>
8	<p>Чи знають представники підприємства що ДСПА-1 (двох ванний сталеплавильний агрегат) також є частиною мартенівського виробництва і що останнє подібне ДСПА було ліквідовано на ПРАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» в 2020 році через технологічну застарілість та значну шкоду для довкілля мартенівського виробництва?</p>	

можливості мобілізації додаткових ресурсів та інвестицій, нажалль лишилися без результатними. В довоєнний час комбінатом було реалізовано ту частину проекту, яку ми могли профінансувати самостійно:

- здійснена підготовка будівельного майданчика;
- виконано будівництво нової автодороги (для закриття Північного шосе, де в перспективі планується розташування нових об'єктів), проводилось перенесення об'єктів, що потрапляють у зону будівництва.

Загальний бюджет модернізації сталеплавильного переділу на сьогодні становить 2,5 млрд доларів США. Цей проект «Запоріжсталь» та Група Метінвест не зможуть реалізувати самотужки та потребують залучення зовнішнього фінансування для його втілення. Проте на сьогоднішній день вся робота вимушено зупинена через стан воєнних дій на території країни, що не дозволяє залучити кошти інвесторів.

Наразі міжнародні фінансові інституції та інвестори не готові фінансувати такі об'ємні проекти через високі ризики у зв'язку з війною.

З цієї ж причини – військової агресії РФ проти України - бюджети бізнесу наразі дуже обмежені. З початком повномасштабного вторгнення ми втратили традиційні ринки збуту, які гарантували отримання валютної виручки у національну економіку.

Комбінат втратив логістичний ланцюг, який забезпечував стабільні поставки сировини та відправку продукції споживачам.

Суттєво скорочено виробництво продукції.

Наразі у «Запоріжсталь» є задача вижити, зберегти виробництво та персонал, мати змогу сплачувати податки та підтримувати нашу армію, переселенців та містян. Зараз в нас не стоїть питання чи закупити для армії дрони та спец обладнання. Всі ми жителі прифронтового міста, розуміємо, що зараз важливіше. Окрім соціального підтримки, є ще не менш вагома

			<p>причина з якої реалізація проекту у воєнний час неможлива: катастрофічна нестача кваліфікованих спеціалістів, підрядників, що наразі мобілізовані, дефіцит кадрів на виробництві, адже кожен десятий запоріжсталевець наразі служить у ЗСУ.</p> <p>Поза тим, слід також враховувати проблему доступу до капіталу, адже прибуток бізнесу суттєво скоротився, виникли нові виклики та складнощі через логістичні труднощі (постачання сировини та відвантаження готової продукції наразі працює з затримками та перебоями), згорнення банківського кредитування бізнесу через високі ризики, спричинені війною. стан війни. Все це нажалі унеможливило на сьогодні продовження реконструкції нашого виробництва, нашої модернізаційної програми.</p>
9	<p>Чи подав ПАТ «Запоріжсталь» для формування Запорізької міської програми поетапного зниження викидів захід із ліквідації мартенівського виробництва до 31.12.2027 року та запуск конвертерного виробництва з 2028 року. Якщо ні, то чому, чи це не свідчить це про намагання переносити термін виконання цього заходу ще на невизначений термін, експлуатуючі останні в Україні та Європі мартенівські печі за рахунок здоров'я запоріжців.</p>		<p>ПАТ «Запоріжсталь», в рамках розробки Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, подав свої пропозиції щодо заходів, ефективність виконання яких вища ніж було запропоновано розробником програми.</p> <p>Після адаптації законодавства ЄС та затвердження відповідних нормативно-правових актів в українському законодавстві, на підприємстві буде розроблена концепція по досягненню встановлених конкретних вимог щодо впровадження найкращих доступних технологій, а саме конкретно на сталеплавильному виробництві.</p>

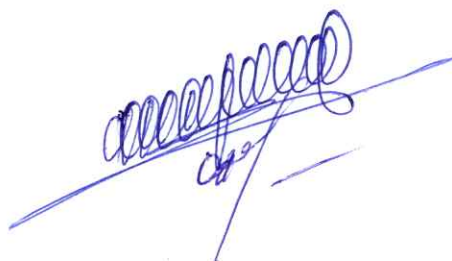
5. З п'ятого питання порядку денного:

СЛУХАЛИ:

Головуючого, який повідомив, що заслухано усіх учасників публічного обговорення, розглянуто всі питання порядку денного та оголосив про закриття засідання.

До протоколу додаються:

1. Журнал (відомість) реєстрації учасників публічного обговорення на 4 арк.
2. Письмові зауваження та пропозиції, що подані в ході публічного обговорення на 7 арк.
3. Відеофіксація публічного обговорення.
4. Додаткові письмові відповіді суб'єкта господарювання на задані питання у письмовому вигляді на 48 арк.

Головуючий**Секретар**

Олександр КАЗАНЦЕВ

Ольга ГУРКОВА

**Журнал (відомість)
реєстрації учасників публічного обговорення**

13 червня 2024 р.
(час та дата засідання)

м. Запоріжжя
(назва населеного пункту, в якому
відбулось засідання)

**Список присутніх представників громадськості, які зареєструвались як
учасники публічного обговорення ПАТ «Запоріжсталь»**

№	Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) (для фізичних осіб) або прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) представника і найменування (для юридичних осіб)	Дата народження фізичної особи ***	Номер телефону, адреса електронної пошти ***	Адреса задекларованого /зарєстрованого місця проживання (перебування) (для фізичних осіб) або адреса місцезнаходження (для юридичних осіб) ***	Підпис*
1.	Паннік Анатолій Миколайович ПрАТ «Дніпроспецсталь»				
2.	Жавжарова Тетяна Леонідівна, ГО "Екосенс"				
3.	Вахненко Дмитро Віталійович				
4.	Шевченко Катерина Сергіївна				
5.	Шипош Анастасія ЦЕРН				
6.	Клименко Оксана Миколаївна				

7.	Разіна Вероніка Віталіївна				
8.	Юрочкіна Ірина Олександрівна ТОВ ЦЕРН розробник				
9.	Лобко Маргарита Романівна				
10.	Вагін Андрій Вікторович ПрАТ "Укрграфіт"				
11.	Чугаєнко Альона				
12.	Толмачова Вікторія Іванівна ТОВ "ЦЕРН"	**			
13.	Антипов Владислав Ігорович ТОВ "ЦЕРН"				
14.	Ярмохіна Тетяна Миколаївна				
15.	Драган Роман Басильович				
16.	Сладкова Ольга Євгенівна				
17.	Ралик Микола Омелянкович				
18.	Воронова Наталія Валентинівна Запорізький національний університет				

19.	Рильський Олександр Федорович Запорізький національний університет				
20.	Нарсеева Галина Володимирівна Управління з питань екологічної безпеки Запорізької міської ради	**		**	
21.	Дубина Катерина Юріївна				
22.	Шмакін Іван Миколайович			**	
23.	Гайдаш Ольга Анатоліївна				
24.	Морозова Валерія Андріївна				
25.	Свіжевська Ірина Юзефовна				
26.	Савченко Олександра Юріївна				
27.	Литвиненко Максим Олександрович				
28.	Сенчук Тетяна Вікторівна				
29.	Будько Данило Захарович				
30.	Чумаченко Ігор Миколайович Запорізький національний університет				
31.	Ореханова Юлія Миколаївна				

	ГС ДТКР				
32.	Амбросова Ганна ГС ДТКР	**			

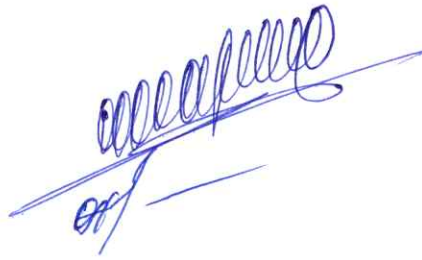
* Відсутні у зв'язку з проведенням публічного обговорення в режимі відеоконференції.

** Дані не були надані.

*** - інформація не підлягає оприлюдненню відповідно до п. 4. ст. 14 Закону України «Про захист персональних даних»

Головуючий

Секретар

Олександр КАЗАНЦЕВ

Ольга ГУРКОВА

Гурова О.О.
для екологічного
моніторингу
13.06.24

Громадська організація "Екосенс" ЄДРПОУ 40436878
Запоріжжя, вул. Фортечна, 92/1 Тел. 068-8066-454, 099-756-18-95 E-mail: ecosense.ngo@gmail.com

Вих. 01-01/13.06.2024

Департамент захисту довкілля
Запорізької обласної
державної адміністрації
69107, Україна, Запорізька обл.,
м. Запоріжжя, Соборний проспект, буд. 64
adm@zoda.gov.ua

Голови ГО «Екосенс» Т.Л. Жавжарової

Від імені громадської організації «Екосенс», висловлюю такі пропозиції до процедури отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для ПАТ «ЗАПОРІЗЬКИЙ МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»:

1. У випадку проведення поточних та аварійних ремонтів, відключення газоочисного обладнання, виникнення позаштатних ситуацій, які спричинили понаднормовий рівень викидів, терміново повідомляти Запорізькій міській раді та ЗОДА для оперативного інформування громадськості в режимі он-лайн через офіційні телеграм-канали та сайти.
2. Підприємству розробити та оприлюднити програму впровадження найкращих доступних технологій виробництва, зокрема відмови від мартенівського виробництва.
3. Встановити аспіраційні установки із сірковловлювання на всіх етапах технологічного процесу, де відбувається спалювання суміші газів, узгодити ці заходи з міською програмою Поетапного зниження викидів, яка зараз напрацьовується у Запоріжжі..
4. Встановити на межі санітарно-захисної зони в бік найближчих житлових масивів автоматизовані пости моніторингу повітря. Результати їх вимірювань повідомляти громадськості і контролюючим органам в режимі он-лайн.
5. Проводити відомчий контроль на основних джерелах викидів, тим більше тих, що працюють з перевищенням нормативів, з періодичністю не рідше 1 разу в квартал, на інших джерелах – 1 раз на рік. Контролювати ефективність роботи установок очистки газу шляхом виконання лабораторних вимірювань.

З повагою, Тетяна Жавжарова

13.06.2024

2.11.11

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
«Досить труїти Кривий Ріг!»

50027, Україна, Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг
вул. Героїв АТО (Димитрова) ЗОВ Оп. 401 e-mail:
ecodtkr@gmail.com www.facebook.com/dosytKR
mob. +38(096)091-69-55

Туркова О.О.
де розмежу
[Signature]
13.06.24

Департамент захисту довкілля
Запорізької обласної
державної адміністрації
69107, Україна, Запорізька обл.,
м. Запоріжжя, прт. Соборний, буд. 164
adm@zoda.gov.ua

ГО «Екосенс»,
м. Запоріжжя

вих. № 43 від 10.06.2024 р.

До ГС «Досить труїти Кривий Ріг» за фаховою допомогою звернулись партнери по коаліції «Досить труїти Україну» - представники ГО «Екосенс» (м. Запоріжжя). Фахівці ГС ДТКР розглянули «Розділ 16. Інформація про отримання дозволу для ознайомлення з нею громадськості Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для ПАТ «ЗАПОРІЗЬКИЙ МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ». Наразі маємо такі зауваження:

В звіті на ст. 14 вказано, що до агломераційного виробництва віднесена відкрита площа складу рудного двору, що використовується для вивантаження та зберігання вапняку та пилу газоочисток агломашин №№ 1- 6, склад вапняку є неорганізованим джерелом викидів. Викиди здійснюються в періоди завантаження - відвантаження вапняку, та статичного його зберігання в сухий та вітряний період року. Вважаємо за необхідне в умовах дозволу на викиди передбачити облаштування закритих або напівзакритих складів для зберігання вапняку, пилу від газоочисток та всіх сипучих матеріалів. Такий захід сприяє зниженню викидів пилу і є одним із прикладів впровадження найкращих доступних технологій.

На ст. 14 вказано, що проектна потужність шести агломашин складає 4,213 млн.т/рік агломерату, але за рахунок удосконалення технології виробництва агломерату фактична потужність складає 6,176 млн.т/рік. Враховуючи наведені на ст. 82 у таблиці 16.7.22 терміни введення в експлуатацію технологічного устаткування, нормативний строк його амортизації, дату проведення останньої реконструкції або модернізації, більшість обладнання 1940-х та 1950-х років. Підприємство першої групи повинно впроваджувати найкращі існуючі технології виробництва. Але тут ми бачимо значне перевищення проектної потужності на застарілому обладнанні. Вважаємо, що тим самим створюється значний негативний вплив на довкілля та здоров'я населення. Звертаємо вашу увагу, що ці цифри використовуються в подальших розрахунках, в тому числі і під час обґрунтування розмірів санітарно-захисної зони. Вважаємо, що

Запорізька обласна державна адміністрація
ДЕПАРТАМЕНТ
ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ
«13» червня 2024 р.
Вхідний № 344/Обд-18

підприємство має прислухатися до BREF-рекомендацій ЄС та впроваджувати їх на власних потужностях задля зменшення промислового навантаження на довкілля та здоров'я людей.

З таблиці 16.7.22 також видно, що мартенівська піч №7 востаннє реконструювалася у 1997 році, мартенівська піч №12 востаннє реконструювалася у 1993 році, а нормативний строк їх амортизації 24 роки. Двохванний сталеплавильний агрегат востаннє реконструювали у 2006 році, а нормативний строк амортизації 12 років і т.ін. Тому вважаємо за необхідне **провести модернізацію чи реконструкцію цього обладнання** у Мартенівському та Агломераційному цехах.

В тексті на ст. 14-15 описані відділення приймальних бункерів для різних видів сировини, проте відсутня інформація про очисні установки в місцях перевантажень. Вважаємо за необхідне **передбачити очисні споруди** над перевантажувальними вузлами.

На ст. 20 вказано, що діоксид сірки утворюється під час згоряння сірки, що міститься у складі твердого палива, а також під час вигорання сульфідної сірки, що міститься в залізній руді. На ст.27 зазначено, що від доменної печі в атмосферне повітря надходять забруднюючі речовини: діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки. Для розпалювання шихти використовується на всіх агломашинах суміш газів (коковий, доменний, природний), на даний час димові гази, що утворюються при роботі кожної з агломашин, аспіруються на ПГОУ. Як видно з наданих матеріалів, на жодному з цих джерел викидів не передбачено очистку від сполук сірки, яка утворюється при спалюванні кокового та доменного газу. Звертаємо вашу увагу, що викиди цієї забруднюючої речовини є і в обтисковому цеху, під час опалення колодязів сумішшю доменного, кокового та природного газів, а також в процесі шлакопереробки. І там також не передбачено сіроочистки. Підприємство повинно встановити аспіраційні установки із сірковловлюванням на всіх етапах технологічного процесу, де відбувається спалювання суміші газів, адже звичайні ПГОУ, які зараз встановлені, не мають системи сірковловлювання всупереч вимогам п.34 «Правил охорони праці під час дроблення і сортування, збагачення корисних копалин і огрудкування руд та концентратів»: для очищення технологічних газів необхідно **передбачити високоефективні сірковловлювальні установки**.

В наданих матеріалах на ст. 26 вказано, що при завантаженні шихтових матеріалів у прийомну лійку завантажувального пристрою доменної печі утворюється значна кількість дрібнодисперсного пилу, що викидається в атмосферу. Проте відсутня інформація про очисні споруди. Вважаємо неприпустимим наявність джерел значного пиловиділення, не обладнаних ГОУ, в промислово навантаженому місті.

В тексті на ст. 27 вказано, що надлишковий доменний газ, що утворився в печі, згоряє на свічці допалення доменного газу. Зараз, коли весь світ бореться із проблемою зміни клімату, неприпустимо так безвідповідально відноситися до енергетичного джерела. Вважаємо за необхідне **передбачити максимально повне використання енергетичних ресурсів, в тому числі надлишкового газу**; замість його спалення необхідно розробити проект з використання його на опалення цехів, створення електроенергії і т.ін.

На ст. 31-36 наведена інформація про технологічні процеси і викиди від них в мартенівському цеху. Згідно тексту обґрунтовуючих документів мартенівське виробництво

є найбільшим вкладником у забруднення атмосферного повітря пилом (речовинами у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом) та оксидами азоту. Ця технологія є застарілою і потребує повної заміни. Проте на ст. 107 підприємство зазначає, що у зв'язку з великим об'ємом виконання природоохоронних робіт на підприємстві, значним збільшенням витрат на виконання заходів, змінами як внутрішньої фінансово-економічної ситуації країни, так і зовнішньої, пропонується перенесення терміну виконання заходу по будівництву конвертерного виробництва сталі та виведення із експлуатації обтискного та мартенівського виробництв на період до 31.12.2027р. Постає питання, чому до 2024 року на підприємстві продовжувало функціонувати мартенівське виробництво, що є вкрай застарілим. Наскільки нам відомо з відкритих джерел, Запоріжсталь - єдине в країні підприємство, яке досі зберігає цей спосіб виробництва сталі. В усьому світі такі виробництва діють лише в країнах третього світу. А тут ще й за останні 5 років до повномасштабного вторгнення виробництво продовжувало зростати. На сьогодні підприємство продовжує працювати у штатному режимі. **Вважаємо за необхідне** зазначити в умовах дозволу: розпочати проектну процедуру, СЕО та ОВД із впровадження конвертерного виробництва сталі у 2025 р.

Звергаємо вашу увагу, що відповідно до тексту обґрунтовуючих документів технологічне устаткування застаріле не лише у мартенівському виробництві, а й у агломераційному та доменному. Тому вважаємо за необхідне **встановлення автоматизованого безперервного моніторингу на джерелах викидів агломераційного, доменного виробництв та на великих спалювальних установках**, які відносяться до основних джерел викидів, з передачею даних органу управління якістю повітря агломерації Запоріжжя.

Соціально-відповідальному підприємству пропонуємо обґрунтувати місця розташування та встановити автоматизовані пункти спостереження за забрудненням атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведенням даних моніторингу для ознайомлення громадськості по всій лінії протяжності СЗЗ (у т.ч. контрольних точках, визначених висновком СЗЗ) в термін до 31.12.2025. Місця встановлення мають бути погоджені рішенням комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю повітря в м. Запоріжжя.

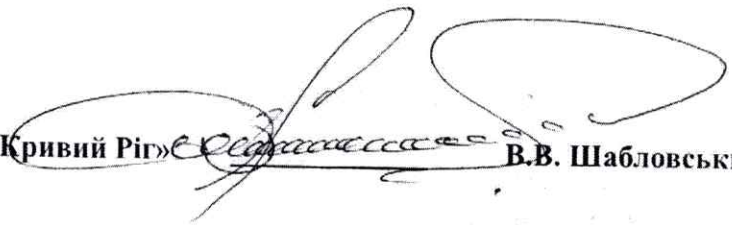
На ст. 34 зазначено, що викиди технологічного процесу неможливо відокремити від викидів, утворених при згорянні природного газу в мартенівській печі. Відведення забруднюючих речовин передбачається за допомогою вентиляційного устаткування на очищення у рукавний фільтр ФРІР-950 з подальшим викидом через трубу діаметром 1,5 м, висотою 40 м - джерела №№303,304. Проте відсутня інформація про обладнання цього джерела викидів газоочисткою.

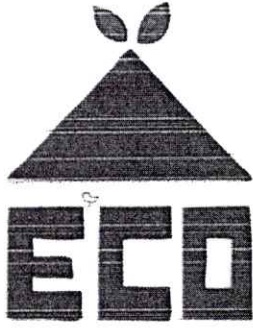
В звіті на ст. 76 у таб. 16.7.20 наведений перелік та основні характеристики автотранспорту, що знаходиться на балансі підприємства. Проте відсутня інформація **про строки введення в експлуатацію** цього обладнання, терміни амортизації і т.і. Відсутність такої інформації унеможливає повний аналіз стану обладнання та його впливу на довкілля та здоров'я населення.

1. Експлуатувати пилогазоочисні установки згідно вимог «Правил технічної експлуатації установок очистки газу», в тому числі щодо дотримання герметичності та цілісності конструкцій самих установок та газоходів до та після очистки.
2. Підприємству розробити програму зниження викидів, впровадити сучасні технології очищення газових викидів. Така програма та терміни впровадження її заходів має в подальшому узгоджуватися з міською програмою, яка зараз напрацьовується у Запоріжжі.
3. Облаштувати закриті або напівзакриті склади для зберігання вапняку, пилу від газоочисток та всіх сипучих матеріалів.
4. Розпочати не пізніше, ніж у 2025р. проектну процедуру щодо модернізації обладнання 1940-х та 1950-х рр. агломераційного виробництва відповідно до BREF рекомендацій.
5. Встановити очисні споруди в місцях перегрузок.
6. Встановити високоефективні аспіраційні установки із сіркоуловлюванням, згідно з п.34 «Правил охорони праці під час дроблення і сортування, збагачення корисних копалин і огрудкування руд та концентратів».
7. Максимально обмежити спалювання надлишкового газу, розробити проект з використання його для опалення цехів, вироблення електроенергії і т.ін.
8. Встановити автоматизований безперервний моніторинг на джерелах викидів агломераційного, доменного виробництв та великих спалювальних установках, які відносяться до основних джерел викидів. Передбачити передачу даних органу управління якістю повітря агломерації Запоріжжя.
9. Впровадити автоматизований моніторинг повітря на межі СЗЗ: обґрунтувати місця розташування та встановити автоматизовані пункти спостереження за забрудненням атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведенням даних моніторингу для ознайомлення громадськості в термін до 31.12.2025. Місця встановлення погодити рішенням комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю повітря в м. Запоріжжя.
10. Розпочати проектну процедуру, SEO та ОВД із впровадження конвертерного виробництва сталі у 2025 р.
11. Проводити відомчий контроль на основних джерелах викидів, тим більше тих, що працюють з перевищенням нормативів, з періодичністю не рідше 1 разу в квартал, на інших джерелах – 1 раз на рік. Контролювати ефективність роботи установок очистки газу шляхом виконання лабораторних вимірювань.

Голова громадської

спілки «Досить тріти Кривий Ріг»

В.В. Шабловський

ОБ'ЄДНАННЯ
ГРОМАДСЬКИХ СИЛ ЗАПОРІЖЖЯ, НАУКОВЦІВ
ТА ПРЕДСТАВНИКІВ ЗМІ

**ЕКОЛОГІЧНА
ЗАПОРІЖЖЯ**

Вих. № 06|13
Від 16.06.2024 р.

Запорізька обласна військова адміністрація
69107, м. Запоріжжя, пр. Соборний, 164,
електронна пошта: gromada@zoda.gov.ua

**Пропозиції та зауваження, що подається для публічного обговорення наміру
ПАТ «Запоріжсталь» отримати дозвіл на викиди 13.06.2024р. 10:00**

ПАТ «Запоріжсталь» є найбільшим забруднювачем повітря в місті Запоріжжя, який генерує від 74% до 78% відсотків промислового забруднення міста.

Щороку в Запоріжжі фіксуються перевищення граничнодопустимих концентрацій шкідливих речовин; діоксиду азоту, пилу, фенолу, формальдегіду, сірковуглецю і інших.

Згідно оцінки якості атмосферного повітря в агломерації Запоріжжя Програми моніторингу міста сталі перевищення ГДК та найвищі показники забруднення спостерігається на існуючих постах спостережень (ПСЗ) Запорізького обласного центру гідрометеорології, які розташовані найближче до стаціонарних джерел викидів промайданчику та основного промислового вузла міста.

У м. Запоріжжі протягом кількох десятків років в фонові концентрації забруднюючих речовин перевищують ГДК шкідливих речовин. Це означає, що існує потреба в розробці та затвердженні програми поетапного зниження викидів та врахування у дозволах на викиди поетапного зниження викидів. Саме тому, згідно ст. 11 Закону України Про охорону атмосферного повітря, наразі місто розробляє Програму поетапного зниження викидів.

Відповідно до обґрунтовуючих матеріалів ПАТ «Запоріжсталь», природоохоронні заходи були розроблені на виконання діючих нормативних документів, що регулюють обсяги викидів забруднюючих речовин, станом на 2008 рік. Термін дії дозволів для підприємств першої групи становить 7 років. Тобто всі раніше передбачені природоохоронні заходи повинні були виконані до 2015 року, тобто 9 років тому. Таким чином, наслідки та рішення, пов'язані із повномасштабною російською агресією та введенням на території України воєнного стану, не є підставою перенесення термінів виконання раніше розроблених та затверджених природоохоронних заходів, що не виконані підприємством раніше.

Враховуючи вищевикладене, відповідно до п. 20 Постанови КМУ від 24.01.2023р. №63 «Про внесення змін до Постанови КМУ від 13.03.2002р. №302 надаємо свої пропозиції для обговорення та врахування при видачі дозволу :

1. Міністерству захисту довкілля не переносити терміни виконання заходів, які були передбачені попереднім дозволом.

2. Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: «Суб'єкт господарювання зобов'язаний виконувати всі природоохоронні заходи, що

№ 06/13
Від 16.06.2024 р.
Кількість аркушів
2

передбачені міськими та регіональними програмами охорони довкілля, у т.ч. програми поетапного зниження викидів, які будуть діяти під час терміну дії Дозволу на викиди»

3. Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: «Суб'єкт господарювання зобов'язаний встановити 2 автоматичні пункти спостереження на межі санітарно-захисної зони та житлової забудови з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведеннях даних моніторингу для ознайомлення громадськості в термін до 31.12.2025 року.

4. Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: «Провести інвентаризацію зелених насаджень в межах санітарно-захисної зони та на території підприємства, за результатами якої розробити план озеленення і погодити його з Запорізькою міською радою в термін до 31.12.2024 року. Виконати заходи із озеленення санітарно-захисної зони та території підприємства до 31.12.2029 року.»

5. Внести до розділу «Умови виробничого контролю» абзац такого змісту «Встановити на основних джерелах викидів системи автоматичного контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведення даних виробничого контролю для ознайомлення громадськості до 31.12.2026 року».

6. Ліквідувати ДСПА-1 разом із іншим мартенівським виробництвом в терміни, що були зазначені в діючому дозволі

В обґрунтовуючих документах зазначено про плани замінити мартенівське виробництво на конвертерне до 31.12.2027 року, при цьому, згідно наданих матеріалів, джерела викидів мартенівських печей ліквідуються, але нові джерела викидів від конвертерного виробництва не вводяться. Крім того для частини мартенівського виробництва, а саме ДСПА-1, намагаються отримати дозвіл на продовження роботи і після 01.01.2028 року.

У зв'язку з цим, прошу відповісти на питання:

1. Чи свідчить відсутність у дозволі нових джерел викидів для конвертерного виробництва з 2028 року про те, що підприємство не буде впроваджувати цей захід, не буде будувати конвертерне виробництво і в 2027 році знову підготує документи на отримання нового дозволу з перенесенням термінів виведення з експлуатації мартенівського виробництва на подальші періоди.
2. Чи знають представники підприємства що ДСПА-1 (двох ванний сталеплавильний агрегат) також є частиною мартенівського виробництва і що останнє подібне ДСПА було ліквідовано на ПРАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» в 2020 році через технологічну застарілість та значну шкоду для довкілля мартенівського виробництва?
3. Чи подав ПАТ «Запоріжсталь» для формування Запорізької міської програми поетапного зниження викидів захід із ліквідації мартенівського виробництва до 31.12.2027 року та запуск конвертерного виробництва з 2028 року. Якщо ні, то чому, чи це не свідчить це про намагання переносити термін виконання цього заходу ще на невизначений термін, експлуатуючі останні в Україні та Європі мартенівські печі за рахунок здоров'я запоріжців.

Відповідь надати на електронну пошту zionchurchzp@gmail.com

Координатор ЕкоКоаліції Запоріжжя

Уповноважена мітингу «Маю право дихати»

Тетяна Ярмохіна

Публічне акціонерне товариство
Запорізький металургійний комбінат
«ЗАПОРІЖСТАЛЬ»

Південне шосе, 72,
м. Запоріжжя, 69008, Україна
Факс: (061) 213-18-58
E-mail: office@zaporizhstal.com
Поточний рахунок № 26007962490637
в АТ «Перший Український Міжнародний Банк»
МФО 334851

Гурінова О.О.
прошу направити
згідно вимог чинного
законодавства
[Signature]
18.06.24

№ 24/2015547 від 18.06.24
На № _____ від _____

**Т. в. о. Директора Департаменту
захисту довкілля
Запорізької обласної державної
адміністрації
О.А. Казанцеву**

69107, м. Запоріжжя, пр. Соборний, 164,
e-mail: adm@zoda.gov.ua

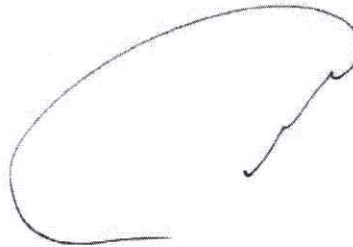
Щодо результатів публічного
обговорення, зауважень та пропозицій
громадськості, пов'язаних
з отриманням Дозволу на викиди

Шановний Олександрі Анатолійовичу!

На виконання вимог природоохоронного законодавства, направляємо на Вашу адресу відповіді на зауваження та пропозиції громадськості, що надійшли в рамках публічного обговорення з метою отримання ПАТ «Запоріжсталь» Дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.

Додаток: відповіді на пропозиції та зауваження в 1 екз. на стор.

З повагою,
**В.о. Директора з охорони праці,
промислової безпеки та екології
ПАТ «Запоріжсталь»**

К.О.Гаврилюк

Запорізька обласна державна адміністрація
ДЕПАРТАМЕНТ
ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ
«18» 06 2024 р.
Вхідний № 305/02.1-12

фод. на 22 ст. в сер. в.

№ з/п	Зауваження	Пропозиція	Відповідь підприємства
1		<p>Експлуатувати пилоочисні установки згідно вимог «Правил технічної експлуатації установок газу», в тому числі щодо дотримання герметичності та цілісності конструкцій самих установок та газоходів та газоходів до та після очистки.</p>	<p>Експлуатація газоочисного обладнання на підприємстві здійснюється строго згідно вимогам діючих Правил експлуатації ГОУ. Що підтверджено актами перевірки технічного стану установок очистки газу та актом перевірки відповідності фактичних параметрів роботи ГОУ проектним показникам.</p>
2		<p>Підприємству розробити програму зниження викидів, впровадити сучасні технології очищення газових викидів. Програма та терміни впровадження її заходів має в подальшому узгоджуватись з міською програмою, яка зараз напрацьовується в Запоріжжі.</p>	<p>Стратегія розвитку нашого підприємства повсякчас тісно пов'язана з екологічною модернізацією і реконструкцією в усіх напрямках виробництва, політика комбінату спрямована на постійне зменшення екологічного впливу власної діяльності на навколишнє природне середовище. Доказом цього є значні капіталовкладення, адже Інвестиції в екологічну модернізацію ПАТ «Запоріжсталь» з 2012 року склали понад 16 млрд. грн. Саме завдяки цьому, на комбінаті спостерігається стійка тенденція скорочення викидів в атмосферне повітря за рахунок максимальних зусиль, спрямованих на зменшення негативного впливу виробничої діяльності та поліпшення стану довкілля. Комбінат неодноразово визнавали Лідером екологічної трансформації та впровадження сучасних технологій. Екологічна модернізація нашого підприємства, що триває з початку 2000-х років, охоплює весь цикл виробництва. На комбінаті вже впроваджено сучасні технології очищення викидів в агломераційному, доменному, прокатному виробництвах. Так, за останні 8 років в агломераційному і доменному цехах були реалізовані масштабні екологічні проекти з будівництва нових високоєфективних газоочисних установок. На сьогоднішній день майже всі основні технологічні агрегати (всі 6 агломашин та 3 чотирих доменних печей) оснащені новітніми системами очищення газу з використанням надсучасних рукавних фільтрів високого ступеня очищення з досягненням Європейських нормативів викидів. Як соціально відповідальне підприємство, ми завжди приймаємо участь у всіх заходах, направлених на покращення стану довкілля, засіданнях, круглих столах, форумах тощо.</p>

		<p>ПАТ «Запоріжсталь» бере участь у всіх Публічних Програмах щодо поліпшення стану довкілля (міські та обласні екологічні Програми, Меморандуми про спільні дії 2016 року, 2020 року), успішно виконуючи покладені зобов'язання. На сьогоднішній день, наше підприємство також є членом робочої групи по розробці Програми скорочення викидів м.Запоріжжя.</p> <p>Окрім цього на комбінаті в довоєнний час розроблялися та успішно впроваджувалися власні Програми розвитку (такі як програма енергозбереження, модернізації рухомого складу та інш.), виконуючи таким чином додаткові природоохоронні заходи поза Дозволом та Публічними Програмами.</p> <p>На сьогодні комбінат керується затвердженим Дозволом на викиди та здійснює виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин, затверджених Меморандумом про співпрацю між ПАТ «Запоріжсталь» та Запорізькою обласною держадміністрацією від 21.10.2020 р.</p> <p>В Дозволі на викиди згідно чинного законодавства затверджені заходи щодо досягнення нормативів викидів у відповідності з наказом Міністерства захисту 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»</p> <p>Намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел ПАТ «Запоріжсталь» пов'язаний з затвердженням наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України №174 від 27.03.2023 року стосовно внесення змін до деяких технологічних нормативів викидів.</p> <p>Включення до Дозволу на викиди будь-яких інших заходів з неіснуючих на сьогодні Програм, не має законодавчого підґрунтя.</p>
3	<p>В звіті на ст. 14 вказано, що до агломераційного виробництва віднесена відкрита площа складу рудного двору, що використовується для вивантаження та зберігання вапняку та пилу газоочисток агломашин № 1-6, склад вапняку є неорганізованим джерелом викидів. Викиди здійснюються в періоди завантаження-відвантаження вапняку та статичного його зберігання в сухий період року.</p> <p>Передбачити облаштування</p>	<p>Облаштувати закриті або напівзакриті склади для зберігання вапняку, пилу від газоочисток та всіх сипучих матеріалів.</p> <p>Встановити очисні споруди в місцях перегрузок.</p> <p>В сухий період року в місцях перевантажування сипучих матеріалів здійснюється водяне пило-пригнічення з метою зменшення пилового навантаження на атмосферне повітря. Конвеєри та галереї по яким транспортуються сипучі шихтові матеріали частково укриті, де є така технічна можливість, та на місцях перевантаження шихтових матеріалів встановлено точкові фільтри (в кількості 10 шт, 1 плоскорукавний фільтр), що дозволило поліпшити як санітарно-гігієнічні умови праці в цеху так і зменшити навантаження на навколишнє середовище.</p> <p>Уловлений пил – це цінний продукт, який в умовах дефіциту сировини спрямовується повторно у виробничий цикл, тому ми застосовуємо принципи ресурсозбереження у власному виробництві.</p> <p>Після адаптації законодавства ЄС та затвердження відповідних нормативно-правових актів в українському законодавстві, на підприємстві буде проаналізовано відповідність існуючого обладнання та технологій найкращим доступним технологіям та розроблена концепція по досягненню встановлених конкретних вимог щодо</p>

	<p>закритих або напівзакритих складів для зберігання вапняку, пилу від газоочисток та всіх сипучих матеріалів. Такий захід сприяє зниженню викидів пилу та є одним з прикладів впровадження найкращих доступних технологій.</p>		<p>впровадження найкращих доступних технологій повсюдно по підприємствам.</p>
<p>4</p>	<p>На ст.14 вказано, що проєктна потужність шести агломашин складає 4,213 млн.т/рік агломерату, але за рахунок удосконалення технології виробництва агломерату фактична потужність складає 6,176млн.т/рік. Враховуючи наведені на ст. 82 у табл. 16.7.22 терміни введення в експлуатацію технологічного устаткування, нормативний строк його амортизації, дату проведення останньої реконструкції або модернізації, більшість обладнання 1940-х та 1950-х років. Підприємство першої групи повинно впроваджувати найкращі доступні технології виробництва. Але ми тут бачимо значне перевищення проєктної потужності на застарілому обладнанні. Вважаємо, що тим самим створюється значний негативний вплив на довкілля та здоров'я населення. Ці цифри використовуються в</p>	<p>Розпочати не пізніше, ніж у 2025 р. проєктну процедуру щодо модернізації обладнання 1940-х та 1950-х рр. агломератійного виробництва відповідно до BREF-рекомендацій</p>	<p>Зростання фактичної потужності виробництва агломерату проти проєктної було досягнуто за рахунок: - реконструкції ГОУ (було: мокра ГОУ, стало: суха ГОУ) 2013-2018 рр. - зміни параметрів (збільшення продуктивності) ТДМ 2013-2018 років з використанням рециркуляції газів -зміна площі спікання агломашини №1 в рамках проведення реконструкції 2012-2013 рр. з 62,5 м² на 75 м² - проведення кап. ремонтів кожної а/м не рідше одного разу на 6 років. Окремо зазначимо, що в період проведення капітального ремонту агломашин №№ 1-6 у період 2013-2016 рр. на ПАТ «Запоріжсталь» була виконана повна екологічна модернізація з будівництвом нових високоєфективних газоочисток на всіх шести агломашинах (із застосуванням рукавних фільтрів для очищення від пилу і абсорберов-реакторів - для очищення від сірчистого ангідриду). Крім того, проєктами були передбачені і запроцьовали системи рециркуляції технологічних газів під укриття аглострічки з метою скорочення викидів СО за допомогою допалу в шарі шихти. Виконання технологічного заходу щодо організації рециркуляції аглогазів дозволило додатково скоротити викиди газоподібних забруднюючих речовин СО і NOx, очищення від яких сьогодні неможливе. У результаті реконструкції досягнуті нормативи викидів відповідають нормам ЄС та найкращим доступним технологіям. Тому негативний вплив від обладнання агломератійного цеху максимально мінімізований. Також повідомляємо Вам, що при всіх розрахунках, в тому числі і під час обґрунтування санітарно-захисної зони було закладено саме фактичну потужність у 6,176 млн.т/рік. агломерату</p>

	<p>подальших розрахунках, в тому числі і під час обґрунтування санітарно-захисної зони. Вважаємо, що підприємство має прислухатися до BREF-рекомендацій ЄС та впроваджувати їх на власних потужностях задля зменшення промислового навантаження на довкілля та здоров'я людей.</p>		
5	<p>З таблиці 16.7.22 видно, що МП-7 востаннє реконструювалася в 1997 році, МП-12 – у 1993 році, а нормативний строк амортизації 24 роки. ДСА востаннє реконструювали у 2006 р., а нормативний строк амортизації 12 р. Вважаємо за необхідне провести модернізацію чи реконструкцію цього обладнання у Мартенівському та Агломераційному цехах.</p>		<p>Щорічно за всіма основними і допоміжними переділами комбінат проводить системну роботу з обслуговування та ремонту (планово-попереджувальні ремонти) технологічного та газоочисного обладнання. Впровадження системи планово-запобіжного ремонту дає змогу постійно підтримувати основні фонди в працездатному стані, зменшує можливість аварій, підвищує довговічність обладнання та дозволяє збільшувати строки амортизації обладнання. Реконструкція агломераційного цеху наведена у попередньому пункті.</p>
6	<p>В тексті на ст. 14-15 описанні відділення приймальних бункерів для різних видів сировини, проте відсутня інформація про очисні установки в місцях перевантажень. Вважаємо за необхідне передбачити очисні споруди над перевантажувальними вузлами.</p>		<p>Приймальні бункери сировини підземні із закритими лініями транспортування в шихтове відділення. В шихтовому відділенні на місцях перевантаження шихтових матеріалів встановлено точкові фільтри (в кількості 10 шт, 1 плоскорукавний фільтр – джерела викидів 1121-1124, 11251,11252, 11261,11262, 1127, 11281, 11282, 11291, 11292) , що дозволило полішити як санітарно-гігієнічні умови праці в цеху так і зменшити навантаження на навколишнє середовище. Уловлений пил – це цінний продукт, який в умовах дефіциту сировини спрямовується повторно у виробничий цикл, тому ми застосовуємо принципи ресурсозбереження у власному виробництві.</p>

На ст.20 вказано, що діоксид сірки утворюється під час згорання сірки, що міститься у складі твердого палива, а також під час вигорання сульфідної сірки, що міститься в залізній руді. На ст.27 зазначено, що від доменної печі в атмосферне повітря надходять забруднюючі речовини: діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки. Для розпалювання шихти використовується на всіх агломашинах суміш газів (коковий, доменний, природний), на данні час доменні гази, що утворюються при роботі кожної з агломашин, аспіруються на ПГОУ. Як видно з наданих матеріалів, на жодному з цих джерел викидів не передбачено очистку від сполук сірки, яка утворюється при спалюванні коксового та доменного газу. Звертаємо вашу увагу, що викиди цієї забруднюючої речовини є і в обтисківому цеху, під час опалення колодязів сумішню доменного, коксового та природного газів, а також в процесі шлакопереробки. І там також не передбачено сіроочистки. Підприємство повинно встановити аспіраційні

Встановити високоєфективні аспіраційні установки із сіркоулавлюванням, згідно п. 34 «Правил охорони праці під час дроблення і сортування, збагачення корисних копалин і огрудкування руд та концентратів»

Вказаний п. 34. Розділу «Вимоги під час агломерації та огрудкування» передбачає «Під час виробництва котунів із сірчистих руд для очищення технологічних газів застосовують високоєфективні сіркоуловлювальні установки.»

На Пат «Запоріжсталь» відеутній процес виробництва котунів. Проте зазначаємо, що процес агломерації на комбінаті проводиться на агломашинах №№ 1-6, які в період проведення реконструкції ГОУ були оснащені високоєфективними газоочистками з сіркоуловленням реакторах- абсорберах. (що підтверджує табл. 6.4 «Характеристика устаткування очистки газів»)

Це унікальна система очищення від оксиду сірки, що немає аналогів в Україні.

Очищення газів від сірчаного ангідриду відбувається в абсорбері шляхом введення гідроксиду кальцію в газовий потік, після чого у рукавному фільтрі відбувається доочищення газу від пилу.

Концентрація сірчистого ангідриду після агломашин №№ 1-6 відповідає нормам ЄС та найкращим доступним технологіям.

Очищення сірки відбувається в тих процесах, де сірчистий ангідрид утворюється в максимальних концентраціях (в процесі спікання шихти з твердого палива та випалювання сірки із руди).

В інших виробничих процесах комбінагу, сірчистий ангідрид не перевищує нормативи (граничнодопустимих викидів), встановлених наказом Міністерства захисту Довкілля та природних ресурсів України від 27.06.2006 №309 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

На всіх інших джерелах викидів, де у складі забруднюючих речовин є сірчистий ангідрид (це переважно паливо-використовує об'єднання, де використовується суміш природного-доменного-кокового газів в рамках програми використання вторинних ресурсів та енергозбереження, в тому рахунку і в обтисківому цеху) – відповідають діючим нормативам (граничнодопустимих викидів), встановлених наказом Міністерства захисту Довкілля та природних ресурсів України від 27.06.2006 №309 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

	<p>Установки із сірковловуванням на всіх етапах технологічного процесу, де відбувається спалювання суміші газів, адже звичайні ПГОУ, які зараз встановлені, не мають системи сірковловування всупереч вимогам п.34 «Правил охорони праці під час дроблення і сортування, збагачення корисних копалин і огрудування руд та концентратів»: для очищення технологічних газів необхідно передбачити високоефективні сірковловувальні установки.</p>		
8	<p>В наданих матеріалах на ст. 26 вказано, що при завантаженні шихтових матеріалів у прийомну лірку завантажувального пристрою доменної печі утворюється значна кількість дрібнодисперсного пилу, що викидається в атмосферу. Проте відсутня інформація про очисні споруди. Вважаємо неприпустимим наявність джерел значного пиловиділення, не обладнаних ГОУ, в промисловому навантаженому місті.</p>		<p>У період 2014-2017 рр. проведено реконструкцію і будівництво сучасних газоочисних установок за трьома з чотирьох доменних печей. Ливарні двори і бункерні приміщення всіх працюючих на сьогодні доменних печей (а саме ДП-2, 3, 4) оснащені високоефективними газоочисними установками з використанням рукавних фільтрів. Проектами також було передбачено відсмоктування запиленого повітря від місць завантаження шихтових матеріалів в домену піч з подальшим очищенням в рукавних фільтрах.</p> <p>В 2020-2021 році з метою скорочення викидів пилу при завантаженні доменних печей комбінатом були розроблені проекти та за ними встановлені додаткові укриття приймальних воронок на ДП-2,3,4. Такі бар'єрні загородження підвищили в цілому ефективність роботи аспірації доменних печей і знизили ймовірність пиління в атмосферу при завантаженні доменних агрегатів шихтовими матеріалами.</p>
9	<p>В тексті ст. 27 вказано, що надлишковий доменний газ, що утворився в печі, згоряє на свічці допалення доменного газу. Зараз, коли весь світ</p>	<p>Максимально обмежити спалювання надлишкового газу, розробити проект з використання його для</p>	<p>Доменний газ є продуктом, який утворюється в процесі виплавки чавуну у доменних печах.</p> <p>За підсумком останніх 5 років 97,8 % доменного газу ПАТ «Запоріжсталь» корисно використано на технологічні потреби у основному виробництві, а також у енергетичних котлах теплоелектроцентралі (ТЕЦ).</p>

	<p>бореться із проблемою зміни клімату, несприпустимо так безвідповідально відноситися до енергетичного джерела. Вважаємо за необхідне передбачити максимально повне використання енергетичних ресурсів, в тому числі надлишкового газу; замість його спалення необхідно розробити проект з використання його на опалення цехів, створення електроенергії та інш.</p>	<p>опалення цехів, вироблення електроенергії і т.д.</p>	<p>У доменному виробництві доменний газ (до 40 % від загального утворення) використовується як паливо у повітрянагрівачах для попереднього підігріву стисненого повітря що вдувається у доменні печі. Основна мета – зниження споживання природного газу та коксу при виробництві чавуну.</p> <p>Цех гарячого прокату використовує доменний газ (до 10% від загального утворення) у нагрівальних колодязях та методичних печах для попереднього підігріву злитків та слябів перед прокатним станом при виробництві тонколистової гарячекатої сталі.</p> <p>ТЕЦ є кінцевим споживачем доменного газу (до 50% від загального утворення), який використовується у енергетичних котлах для виробництва пари що подається на виробництво стисненого повітря для доменних печей та виробництва електричної енергії на турбогенераторі, потужністю 38 МВт/год.</p> <p>З метою зниження собівартості готової продукції, за рахунок скорочення покупних енергоресурсів, у т.ч. природного газу та коксу, пріоритетним видом палива на ПАТ «Запоріжсталь» завжди є доменний газ. Проте його вироблення перевищує можливе споживання, не дивлячись на передачу газу стороннім споживачам. Зауважимо також, що скід доменного газу на спалювальну свічку за допомогою системи запобіжних клапанів передбачено вимогами норм безпеки та охорони праці. Повне 100% корисне використання доменного газу неможливе. Тому залишки доменного газу допалюються на свічці, що є нормальною практикою навіть у країнах ЄС.</p>
<p>10</p>	<p>На ст. 31-36 наведена інформація про технологічні процеси і викиди від них в мартенівському цеху. Згідно тексту обґрунтовуючих документів мартенівське виробництво є найбільшим вкладником у забруднення атмосферного повітря пилом (речовинами у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом) та оксидами азоту. Ця технологія є застарілою і потребує повної заміни. Проте на ст. 107 підприємство зазначає, що у зв'язку з</p>	<p>Розпочати проєкту процедуру СЕО та ОВД із впровадження конверторного виробництва сталі у 2025 році</p>	<p>Реконструкція сталеплавильного виробництва – є найбільш масштабним та пріоритетним екологічним проєктом модернізаційної програми комбінату. Загальний бюджет модернізації сталеплавильного переділу на сьогодні становить 2,5 млрд доларів США. Цей проєкт «Запоріжсталь» та Група Metinvest не зможуть реалізувати самотужки та потребують залучення зовнішнього фінансування для його втілення.</p> <p>Наразі міжнародні фінансові інституції та інвестори не готові фінансувати такі об'ємні проєкти через високі ризики у зв'язку з війною.</p> <p>З цієї ж причини – військової агресії РФ проти України - бюджети бізнесу наразі дуже обмежені. З початком повномасштабного вторгнення ми втратили традиційні ринки збуту, які гарантували отримання валютної виручки у національну економіку. Комбінат втратив логістичний ланцюг, який забезпечував стабільні поставки сировини та відправку продукції споживачам.</p> <p>Суттєво скорочено виробництво продукції.</p> <p>Наразі у «Запоріжсталь» є задача вижити, зберегти виробництво та персонал, мати змогу сплачувати податки та підтримувати нашу армію, переселенців та містян. Зараз в нас не стоїть питання чи закупити для армії дрони та спец обладнання. Всі ми</p>

<p>великим об'ємом виконання природоохоронних робіт на підприємстві, значним збільшенням витрат на виконання заходів, змінами як внутрішньої фінансово-економічної ситуації країни, так і зовнішньої, пропонується перенесення терміну виконання заходу по будівництву конвертерного виробництва сталі та виведення із експлуатації об'єкту та мартенівського виробництва на період до 31.12.2027 р. Постає питання, чому до 2024 року на підприємстві продовжувало функціонування мартенівського виробництва, що є вкрай застарілим. Наскільки нам відомо з відкритих джерел, Запоріжсталь – єдине в країні підприємство, яке досі зберігає цей спосіб виробництва сталі. В усьому світі такі виробництва дають лише в країнах третього світу. А тут ще й за останні 5 років до повномасштабного вторгнення виробництво продовжувало зростати. На сьогодні підприємство продовжує працювати у штатному режимі. Вважаємо за необхідне зазначити в умовах дозволу: розпочати проектну процедуру,</p>		<p>жителі прифронтового міста, розуміємо, що зараз важливіше. Окрім соціального підтримки, є ще не менш вагома причина з якої реалізація проекту у военний час неможлива: катастрофічна нестача кваліфікованих спеціалістів, підприємців, що наразі мобілізовані, дефіцит кадрів на виробництві, адже кожен десятий запоріжсталець наразі служить у ЗСУ.</p> <p>Поza тим, слід також враховувати проблему доступу до капіталу, адже прибуток бізнесу суттєво скоротився, виникли нові виклики та складнощі через логістичні труднощі (постачання сировини та відвантаження готової продукції наразі працює з затримками та перебоями), згорнення банківського кредитування бізнесу через високі ризики, спричинені війною. стан війни. Все це на жаль унеможливило на сьогодні продовження реконструкції нашого виробництва, нашої модернізаційної програми.</p> <p>Наразі комбінатом розглядаються чисельні можливі варіанти реконструкції сталеплавильного виробництва: реконструкції/модернізації існуючих потужностей з будівництвом нових ГОУ, реконструкція з використанням конверторів, реконструкція на базі будівництва електросталеплавильних печей. Але реалізація проектів, техніко-економічне обґрунтування та відповідно проходження процедур СЕО та ОВД за конкретним проектом можливі лише по скінченню війни та розумінні подальшої стратегії розвитку економіки країни.</p>
---	--	---

<p>СЕО та ОВД із впровадженням конвертерного виробництва сталі у 2025 р.</p>	<p>Звертаємо вашу увагу, що відповідно до тексту об'єднаного документу технологічне устаткування застаріло не лише у мартенівському виробництві, а й у агломерційному та доменному. Тому вважаємо за необхідне встановлення автоматизованого виробництва та на великих спалювальних установках, які відносяться до основних джерел викидів, з передачею даних органу управління якістю повітря агломерації Запоріжжя.</p>	<p>Встановити автоматизований безперервний моніторинг на джерелах викидів агломерційного, доменного виробництва та великих спалювальних установках, які відносяться до основних джерел викидів. Передбачити передачу даних органу управління якістю повітря агломерації Запоріжжя.</p>	<p>Наказом Міндовкілля від 27.06.2023 № 448 «Про затвердження Інструкції про вимоги до оформлення документів, в яких об'єднані викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами» визначено виключний перелік відомостей які зазначаються у документах, в яких об'єднані викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Відповідно до п. 4 Постанови КМУ від 28 березня 2023 р. № 272 «Про затвердження Порядку запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин» автоматизовані інструментальні вимірювання проводяться суб'єктами господарювання у разі: експлуатації виробництва або технологічного устаткування на новоствореному стаціонарному джерелі відповідно до переліку виробництв та технологічного устаткування, на яких проводяться автоматизовані інструментальні вимірювання параметрів викидів забруднюючих речовин.</p> <p>Коригування суб'єктом господарювання документів, в яких об'єднані викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, в частині запровадження автоматичного контролю на існуючих джерелах не передбачено вимогами Наказу Міндовкілля від 27.06.2023 № 448.</p> <p>Відповідно до ПКМУ № 302 від 13.03.2002р. «Про затвердження Порядку проведення робіт, пов'язаних з видачою дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи» умови у Дозволі на викиди визначаються органом який надає зазначений дозвіл.</p> <p>Враховуючи вищевикладене, Пропозицію буде направлено до Міндовкілля для прийняття відповідного рішення.</p> <p>Проте зауважимо, що на нових та реконструйованих об'єктах комбінату неодмінно впроваджується система автоматизованого контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у режимі онлайн.</p> <p>На сьогодні вже оснащені автоматизованою системою моніторингу: ГОУ агломашин №№ 1-3; ГОУ агломашин №№ 4-6; Аспірація хвостових частин агломашин №1-2; Аспірація ливарного двору ДП-3; Аспірація ливарного двору ДП-4;</p>
<p>11</p>			

			<p>Аспірація шихтоподачі ДП-3; Аспірація шихтоподачі ДП-4.</p> <p>Згідно п.6 «Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» (постанова КМУ № 827 від 14.08.2019 р.) пункти спостережень встановлюються МОЗ, ДСНС, ДАЗВ та обласними, виконавчими органами міських рад. Комбінат не є суб'єктом моніторингу атмосферного повітря. Проте контроль за станом атмосферного повітря є однією з ключових завдань екологічного управління підприємства. ПАТ «Запоріжсталь» погоджується з удосконаленням організаційної структури, методів та способів здійснення спостережень за станом атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони. Наразі контроль викидів основних забруднюючих речовин в атмосфері ПАТ «Запоріжсталь» здійснює відповідно до затвердженого «Графіку контролю атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони» з урахуванням рози вітрів та згідно договору з лабораторним центром ДУ «Запорізький ОЛЦ ДСЕСУ».</p>
12	<p>Соціально-відповідальному підприємству пропонуємо обґрунтувати місця розташування та встановити автоматизовані пункти спостереження за забрудненням атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведенням даних моніторингу для ознайомлення громадян по всій лінії протяжності СЗЗ (у т.ч. контрольних точках, визначених висновком СЗЗ) в термін до 31.12.2025 р. Місця встановлення мають бути погоджені рішенням комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю повітря в м. Запоріжжя.</p>	<p>Впровадити автоматизований моніторинг повітря на межі СЗЗ: обґрунтувати місця розташування та встановити автоматизовані пункти спостереження за забрудненням атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони з автоматичного передачу даних по інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведенням даних моніторингу для ознайомлення громадян в термін до 31.12.2025р.</p>	<p>На ст. 34 зазначено, що «Викиди технологічного процесу неможливо відокремити від викидів, утворених при згорянні природного газу». Природний газ на міксеріх №1,2 (а не в мартенівській печі) використовується для підтримки температури кладки склепіння міксера а також для забезпечення температури чавуну та його осереднення по складу, Відведення забруднюючих речовин від міксерів №№ 1-2 (джерела викидів відповідно № 303 та 304) передбачається за допомогою вентиляційного устаткування на очищення у рукавний фільтр ФРІР-950. Це і є очисткою газів від вказаних джерел викидів.</p>
13	<p>На ст. 34 зазначено, що викиди технологічного процесу неможливо відокремити від викидів, утворених при згорянні природного газу в мартенівській печі. Відведення забруднюючих речовин передбачається за допомогою вентиляційного устаткування на очищення в рукавний</p>		<p>На ст. 34 зазначено, що «Викиди технологічного процесу неможливо відокремити від викидів, утворених при згорянні природного газу». Природний газ на міксеріх №1,2 (а не в мартенівській печі) використовується для підтримки температури кладки склепіння міксера а також для забезпечення температури чавуну та його осереднення по складу, Відведення забруднюючих речовин від міксерів №№ 1-2 (джерела викидів відповідно № 303 та 304) передбачається за допомогою вентиляційного устаткування на очищення у рукавний фільтр ФРІР-950. Це і є очисткою газів від вказаних джерел викидів.</p>

	<p>фільтр ФРІР-950 з подальшим викидом через трубу діаметром 1,5 м, висотою 40м - джерела №№303, 304. Проте відсутня інформація об'єднання цього джерела викидів газоочисткою.</p>	<p>З інформацію про зазначені джерела викидів та їх оснащення очисною установкою можна ознайомитись в табл. 6.4 «Характеристика устаткування очистки газів». Очищення від газоподібних забруднюючих речовин не здійснюється у зв'язку з їх відповідністю нормативам, затверджених наказом Міністерства Природи № 309 від 27.06.2006.</p>
<p>14</p>	<p>В звіті на ст.76 у таб.16.7.20 наведений перелік та основні характеристики автотранспорту, що знаходяться на балансі підприємства. Проте відсутня інформація про строки введення в експлуатацію цього обладнання, терміни амортизації і т.і. Відсутність такої інформації унеможливило повний аналіз стану обладнання та його впливу на довкілля та здоров'я населення.</p>	<p>Намір отримати Дозвіл на викиди для стаціонарних джерел викидів не стосується пересувних джерел. Проте зауважимо, що на підприємстві впроваджена та ефективно діє система превентивного обслуговування обладнання. Перед виходом на лінію кожна транспортна одиниця проходить діагностику та первинний огляд. При виявленні відхилень в роботі транспортного засобу або при настанні часу періодичного ТО, транспортні засоби проходять детальну діагностику та технічне обслуговування (ТО). Окрім цього на балансі управління автотранспорту є димомір та газоаналізатор Інфракар, що використовуються з метою контролю показників димності/газоаналізуючих газів (викидів видимих забруднювальних речовин) дизелів або газодизелів (далі — двигунів) автомобілів у режимі вільного прискорення двигуна у відповідності до вимог ГОСТ 4277:2004, ГОСТ 4276:2004. Також, розуміючи, що транспорт також є вкладником в забруднення навколишнього природного середовища, на ПАТ «Запоріжсталь» розроблена програма модернізації локомотивного парку, в рамках якої передбачено ремоторизацію рухомого складу підприємства на сучасні силові установки виробництва США компанії Cummins. Забезпечення тепловозів новими двигунами дозволяє скоротити витрату палива до 12%, споживання мастила – до 60%, що забезпечує істотне скорочення концентрації СО і оксидів азоту в вихлопних газах, та попереджує забруднення ґрунту і водойм. На сьогодні ремоторизовано вже 6 одиниць техніки на загальну суму понад 50 млн. грн. ПАТ «Запоріжсталь» дотримується всіх вимог чинного природоохоронного законодавства. На підприємстві з 2008 року запроваджена та успішно функціонує інтегрована система екологічного міжнародного менеджменту ISO 14000, що свідчить про здійснення постійного контролю та регулярних перевірок з боку міжнародних аудиторів, наряду з регулярними плановими і позаплановими перевірками підприємства державними органами нагляду та контролю. (Так, за період з 2019 по 2021 р. на комбінаті було проведено 11 перевірок дотримання вимог санітарного та природоохоронного законодавства державними органами нагляду) Контроль дотримання нормативів викидів здійснюється акредитованою лабораторією ПАТ «Запоріжсталь» згідно умов Дозволу на викиди забруднюючих речовин в</p>
<p>15</p>	<p>На ст. 88 в табл.6.4 наведені характеристики устаткування очистки газів. Згідно цих даних, значна кількість ГОУ працюють не дотримуючись вимог Правил технічної експлуатації установок очистки газу. Так, установка на Дж.236 або вочевидь не герметична, оскільки об'ємні витрати газопилового потоку</p>	<p>Проводити відомчий контроль на основних джерелах викидів, тим більше тих, що працюють з перевищенням нормативів, з періодичністю не рідше 1 разу в квартал, на інших джерелах – 1 раз на рік. Контролювати</p>

<p>на вході і на виході з ГОУ відрізняються майже втричі. А отже, некоректними можуть бути результати вимірювань концентрації забруднюючої речовини та ефективності очищення. Або саме тут (скоріш за все) скопійовані та не виправлені дані з стрічки вище.</p> <p>На дж. 144, 303, 304 та ін. йде явний підсос повітря, оскільки різниця об'ємних витрат газопилового потоку на вході і виході установок сягає 20%.</p> <p>Велика кількість джерел викидів, у яких об'ємні витрати газопилового потоку до і після ГОУ абсолютно збігаються, тим більше у багатоступеневому очищенні, визивають недовіру до результатів таких вимірювань. Вочевидь, вони не проводились.</p> <p>В наданих матеріалах відсутні відомості щодо періодичності проведення відомчого контролю джерел викидів й ефективності роботи ГОУ.</p> <p>Вважаємо за необхідне встановити в умовах Дозволу на викиди проведення відомчого контролю на основних джерелах викидів, тим більше тих, що працюють з перевищенням нормативів, з періодичністю не рідше 1 разу</p>	<p>ефективність установок очистки газу шляхом виконання лабораторних вимірювань.</p>	<p>атмосферне повітря стаціонарними джерелами, Правилами технічної експлуатації установок очищення газу та складеними у відповідності до цього щорічними і місячними планами-графіками. Про результати контролю підприємство звітує у Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів згідно вимог Постанови КМУ № 58 від 20.01.2023 р. Викиди забруднюючих речовин здійснюються у відповідності з встановленими Дозволом нормативами викидів, перевищень викидів не зафіксовано. Окрім цього регулярно проводяться інструментальний контроль викидів при виконанні випробувань і пуско-налагоджувальних робіт при здійсненні реконструкції, будівництва або кап.ремонтів технологічних та природоохоронних об'єктів, при виконанні теплотехнічних робіт, при настанні періодів несприятливих метеорологічних умов (далі НМУ) тощо.</p> <p>Установки очищення газів є герметичними та підтримуються у справному стані шляхом проведення превентивного обслуговування та своєчасного проведення ремонтних робіт.</p>
---	--	---

	в квартал, на інших джерелах – 1 раз на рік.	
16	Чому розробник не вказав в документах, що ПАТ «Запоріжсталь» має обладнання для онлайн-моніторингу	В об'єднаних матеріалах зазначена уся інформація відповідно до Наказу Міндовкілля від 27.06.2023 р. № 448 «Про затвердження Інструкції про вимоги до оформлення документів, в яких об'єднанню матеріалів вилучення забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.08.2023 р. за № 1475/40531.
Об'єднання громадських сил Запоріжжя, науковців та представників ЗМІ «ЕКОКОАЛІЦІЯ ЗАПОРІЖЖЯ»		
1	Міністерству захисту довкілля не переносити терміни виконання заходів, які були передбачені попереднім дозволом.	ПАТ «Запоріжсталь» має намір отримання Дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами на виконання чинного законодавства України (відповідно до Наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 27 березня 2023 року № 174 «Зміни до деяких Технологічних нормативів допустимих викидів забруднюючих речовин» та Розпорядження КМУ від 04 грудня 2019 р. № 1413-р (у редакції розпорядження КМУ від 31.01.2023 № 89-р) «Про затвердження плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності та покращення бізнес-клімату, плану дій щодо покращення умов ведення бізнесу в Україні та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України»). Інші підстави для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами відсутні.
2	Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» Документів, у яких об'єднанню матеріалів вилучення забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такої змісту: «Суб'єкт господарювання зобов'язаний виконувати всі природоохоронні заходи, що передбачені	Як соціально відповідальне підприємство, ми завжди приймаємо участь у всіх заходах, направлених на покращення стану довкілля, засіданнях, круглих столах, форумах тощо. ПАТ «Запоріжсталь» бере участь у всіх Публічних Програмах щодо поліпшення стану довкілля (міські та обласні екологічні Програми, Меморандуми про спільні дії 2016 року, 2020 року), успішно виконуючи покладені зобов'язання. Також на комбінаті розробляються та успішно впроваджуються власні Програми розвитку (такі як програма енергозбереження, модернізації рухомого складу та інш.), виконуючи таким чином додаткові природоохоронні заходи поза Дозволом та Публічними Програмами. На сьогодні комбінат керується затвердженим Дозволом на викиди та здійснює виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин, затверджених Меморандумом про співпрацю між ПАТ «Запоріжсталь» та Запорізькою обласною держадміністрацією від 21.10.2020 р. В Дозволі на викиди згідно чинного законодавства затверджені заходи щодо досягнення нормативів викидів у відповідності з наказом Міністерства № 309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»

	<p>міськими та регіональними програмами охорони довкілля, у т.ч. програми поетапного зниження викидів, які будуть діяти під час терміну дії Дозволу на викиди»</p>	<p>Намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел ПАГ «Запоріжсталь» пов'язаний з затвердженням наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України №174 від 27.03.2023 року стосовно внесення змін до деяких технологічних нормативів викидів.</p> <p>Включення до Дозволу на викиди будь-яких інших заходів з неіснуючих на сьогодні Програм, не має законодавчого підґрунтя.</p> <p>Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені. Підприємство відкрите для дискусії з громадськістю та впровадження заходів щодо покращення довкілля міста.</p>
	<p>Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозволі на викиди» Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: «Суб'єкт господарювання зобов'язаний встановити 2 автоматичні пункти спостереження на межі санітарно-захисної зони та житлової забудови з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведеннях даних моніторингу для</p>	<p>Згідно п.6 «Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» (постанова КМУ № 827 від 14.08.2019 р.) пункти спостережень встановлюються МОЗ, ДСНС, ДАЗВ та областими, виконавчими органами міських рад. Комбінаг не є суб'єктом моніторингу атмосферного повітря.</p> <p>Проте контроль за станом атмосферного повітря є однією з ключових завдань екологічного управління підприємства. Наразі контроль викидів основних забруднюючих речовин в атмосфері ПАГ «Запоріжсталь» здійснює відповідно до затвердженого «Графіку контролю атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони» з урахуванням рози вітрів та згідно договору з лабораторним центром ДУ «Запорізький ОШЧ ДЕССУ».</p> <p>Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені.</p>

	<p>озайомлення громадськості в термін до 31.12.2025 року.</p>	<p>СЗЗ встановлена згідно висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи Матеріали по обґрунтуванню розміру нормативної санітарно-захисної зони та заходів щодо її впорядкування, які подавались на розгляд до ДУ «Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва НАМН України» містили всю інформацію щодо заходів з озеленення.</p> <p>Інвентаризація зелених насаджень в межах нормативної/встановленої СЗЗ відповідно до п. 5.13, п. 5.14 ДСП №173-96 не проводилась у зв'язку з відсутністю необхідності до реалізації заходів щодо реконструкції стагеліплавильного виробництва.</p> <p>Проте підприємство бере активну участь у поліпшенні стану навколишнього середовища, шляхом участі в різних соціальних проєктах, таких як проведення суботників по очищенню території міста від засмічення, очищення дна р. Дніпро від сміття, проведення зариблення в рамках акції «Врятуємо Дніпро разом!», а також проведення озеленення власної території і території міста. Комбінат щорічно проводить захід з озеленення власної СЗЗ та закріпленої за підприємством території. Так, витрати комбінату на озеленення з 2019 р. склали близько 995 тис.грн. Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені.</p>
4	<p>Внести до розділу «Пропозиції щодо умов, які встановлюються в дозоволі на викиди» Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами абзац такого змісту: «Провести інвентаризацію зелених насаджень в межах санітарно-захисної зони та на території підприємства, за результатами якої розробити план озеленення і погодити його з Запорізькою міською радою в термін до 31.12.2024 року. Виконати заходи із озеленення санітарно-захисної зони та території підприємства до 31.12.2029 року.»</p>	
5	<p>Внести до розділу «Умови виробничого контролю» абзац такого змісту «Встановити на</p>	<p>Наказом Міндовкілля від 27.06.2023 № 448 «Про затвердження Інструкції про вимоги до оформлення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами» визначено виключний перелік відомостей які зазначаються у документах, в яких обґрунтовуються обсяги</p>

	<p>основних джерелх викидів системи автоматичного контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведення даних виробничого контролю для ознайомлення промадськості до 31.12.2026 року».</p>	<p>викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Відповідно до п. 4 Постанови КМУ від 28 березня 2023 р. № 272 «Про затвердження Порядку запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин» автоматизовані інструментальні вимірювання проводяться суб'єктами господарювання у разі:</p> <ul style="list-style-type: none"> експлуатації виробництва або технологічного устаткування на новоствореному стаціонарному джерелі відповідно до переліку виробництв та технологічного устаткування, на яких проводяться автоматизовані інструментальні вимірювання параметрів викидів забруднюючих речовин. Коригування суб'єктом господарювання документів, в яких об'рунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, в частині запровадження автоматичного контролю на існуючих джерелах не передбачено вимогами Наказу Міндовкілля від 27.06.2023 № 448. <p>Відповідно до ПКМУ № 302 від 13.03.2002р. «Про затвердження Порядку проведення робіт, пов'язаних з видачою дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи» умови у Дозволі на викиди визначаються органом який надає зазначений дозвіл.</p> <p>Проте зауважимо, що на нових та реконструйованих об'єктах комбінагу впроваджується система автоматизованого контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у режимі онлайн.</p> <p>На сьогодні вже оснащені автоматизованою системою моніторингу:</p> <ul style="list-style-type: none"> ГОУ агломашин №№ 1-3; ГОУ агломашин №№ 4-6; Аспірація хвостових частин агломашин №1-2; Аспірація ливарного двору ДП-3; Аспірація ливарного двору ДП-4; Аспірація шихтоподачі ДП-3; Аспірація шихтоподачі ДП-4. <p>Підприємство згодне з усіма умовами, які передбачені законодавством України і не згодне з умовами, які законодавством не передбачені.</p>
6	<p>Ліквідувати ДСПА-1 разом із іншим мартенівським виробництвом в терміни, що були</p>	<p>Дане джерело викидів не є предметом розгляду та перенесення строків реалізації заходів в рамках наміру отримання нового Дозволу на викиди, стосовно яких проводяться публічні обговорення.</p> <p>Наразі стратегія підприємства щодо реконструкції сталеплавильного виробництва не визначена остаточно, адже насьогодні розглядаються різні варіанти можливого</p>

	Зазначені в діючому Дозволі	<p>скорочення викидів та їх мінімізації від сталеплавильного виробництва – від будівництва нових високоєфективних ГОУ до заміни на електросталеплавильні печі. Після затвердження на державному рівні найкращих доступних технологій та поновлення кредитування великих проєктів підприємств – даний захід буде перепланиуватися в рамках нової стратегії розвитку підприємства.</p> <p>В рамках декарбонізації викидів, ми плануємо реконструкцію сталеплавильного виробництва. Загальний бюджет модернізації сталеплавильного переду на сьогодні становить 2,5 млрд доларів США. Цей проєкт «Запоріжсталь» та Група Метінвест не зможуть реалізувати самотужки та потребують залучення зовнішнього фінансування для його втілення. Плановані роботи можливо виконати за умови одержання пільгових кредитів. Крім того постачальниками обладнання повинні бути європейські виробники технологій. Наразі міжнародні фінансові інституції та інвестори не готові фінансувати такі об'єкти проєкту через високі ризики у зв'язку з війною. Тільки після того, як закінчиться війна ми зможемо вести мову про фінансування такого масштабного проєкту. Постачальники обладнання також не співпрацюють підприємством, що знаходиться у безпосередній близькості до лінії фронту. Також наразі відчувається критична нестача висококваліфікованих спеціалістів.</p> <p>Насьогодні комбінатом розглядаються чисельні можливі варіанти реконструкції сталеплавильного виробництва: реконструкції/модернізації існуючих потужностей з будівництвом нових високоєфективних ГОУ, реконструкція на базі будівництва електросталеплавильних печей тощо.</p> <p>На сьогодні роботи з проєктування об'єктів продовжуються.</p> <p>Без розробленого наразі остаточного проєкту реконструкції сталеплавильного виробництва – включити в новий дозвіл джерела викидів нового виробництва не можливо (не маючи кількісних та якісних характеристик таких джерел).</p> <p>Остаточне рішення буде прийняте після закінчення воєнних дій і затвердження на державному рівні найкращих доступних технологій.</p>
<p>7</p> <p>Чи свідчить відсутність у дозволі нових джерел викидів для конвертного виробництва з 2028 року про те, що підприємство не буде впроваджувати цей захід, не буде будувати конвертерне виробництво і в 2027 році знову підготує документи на отримання нового дозволу з перенесенням термінів виведення з експлуатації мартенівського виробництва на подальші періоди.</p>		
<p>8</p> <p>Чи знають представники підприємства про ДСПА-1 (двох ванний сталеплавильний агрегат) також є частиною мартенівського виробництва і що останнє подібне ДСПА було ліквідовано на ПРАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» в 2020 році через технологічну застарілість та знану шкоду</p>		<p>Так, ПАТ «Запоріжсталь» усвідомлює технологічну недосконалість та застарілість мартенівського способу виробництва сталі. Реконструкція сталеплавильного виробництва – є найбільш масштабним та пріоритетним екологічним проєктом модернізаційної програми комбінату.</p> <p>Виконуючи реконструкцію виробничих потужностей власними силами по агломерційному, доменному, прокатному переділах, комбінат невинно шукав можливість для проведення модернізації сталеплавильного виробництва. Безліч заявок щодо кредитування та інвестування проєкту, звернень до держ органів щодо розробки системи економічної допомоги промисловим підприємствам з метою</p>

<p>Для довгілья маргенівського виробництва?</p>	<p>можливості мобілізації додаткових ресурсів та інвестицій, нажаль лишилися без результатними. В довоєнний час комбінагом було реалізовано ту частину проекту, яку ми могли профінансувати самостійно: - здійснена підготовка будівельного майданчика; - виконано будівництво нової автодороги (для закриття Північного шосе, де в перспективі планується розташування нових об'єктів), проводилось перенесення об'єктів, що потрапляють у зону будівництва.</p> <p>Загальний бюджет модернізації сталеплавильного переїду на сьогодні становить 2,5 млрд доларів США. Цей проект «Запоріжсталь» та Група Метінвест не зможуть реалізувати самотужки та потребують залучення зовнішнього фінансування для його втілення. Проте на сьогоднішній день вся робота вимушено зупинена через стан воєнних дій на території країни, що не дозволяє залучити кошти інвесторів. Наразі міжнародні фінансові інституції та інвестори не готові фінансувати такі об'єкти проекту через високі ризики у зв'язку з війною. З цієї ж причини – військової агресії РФ проти України - бюджету бізнесу наразі дуже обмежені. З початком повномасштабного вторгнення ми втратили традиційні ринки збуту, які гарантували отримання валютної виручки у національну економіку. Комбінаг втратив логістичний ланцюг, який забезпечував стабільні поставки сировини та відправку продукції споживачам. Суттєво скорочено виробництво продукції. Наразі у «Запоріжсталі» є задача вижити, збергти виробництво та персонал, мати змогу сплачувати податки та підтримувати нашу армію, переселенців та містян. Зараз в нас не стоїть питання чи закупити для армії дрони та спец обладнання. Всі ми жителі прифронтового міста, розуміємо, що зараз важливіше. Окрім соціального підтримки, є ще не менш вагома причина з якої реалізація проекту у воєнний час неможлива: катастрофічна нестача кваліфікованих спеціалістів, підридників, що наразі мобілізовані, дефіцит кадрів на виробництві, адже кожен десятий запоріжсталець наразі служить у ЗСУ. Поза тим, слід також враховувати проблему доступу до капіталу, адже прибуток бізнесу суттєво скоротився, виникли нові виклики та складнощі через логістичні труднощі (постачання сировини та відвантаження готової продукції наразі працює з затримками та перебоями), згорення банківського кредитування бізнесу через високі ризики, спричинені війною. стан війни. Все це нажаль унеможливило на сьогодні продовження реконструкції нашого виробництва, нашої модернізаційної програми.</p>
<p>9 Чи подав ПАТ «Запоріжсталь» для формування Запорізької</p>	<p>ПАТ «Запоріжсталь», в рамках розробки Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання М.</p>

<p>міської програми постапного зниження викидів захід із ліквідації мартенівського виробництва до 31.12.2027 року та запуск конвертерного виробництва з 2028 року. Якшо ні, то чому, чи це не свідчить це про намагання переносити термін виконання цього заходу ще на невизначений термін, експлуатуючі останні в Україні та Європі мартенівські печі за рахунок здоров'я запоріжців.</p>		<p>Запоріжжя, подав свої пропозиції щодо заходів, ефективність виконання яких вища ніж було запропоновано розробником програми. Після адаптації законодавства ЄС та затвердження відповідних нормативно-правових актів в українському законодавстві, на підприємстві буде розроблена концепція по досягненню встановлених конкретних вимог щодо впровадження найкращих доступних технологій, а саме конкретно на сталеплавильному виробництві.</p>
<p>Гор Чумаченко</p>		
<p>1 Чому переносяться терміни виконання заходів?</p>		<p>Перенесення терміну виконання природоохоронних заходів, встановлених дозволом на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, відбувається у зв'язку з введенням в дію Наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 27 березня 2023 року № 174 «Зміни до деяких Технологічних нормативів допустимих викидів забруднюючих речовин» та Розпорядження КМУ від 04 грудня 2019 р. №1413-р (у редакції розпорядження КМУ від 31.01.2023 № 89-р) «Про затвердження плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності та покращення бізнес-клімату, плану дій щодо покращення умов ведення бізнесу в Україні та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України».</p>
<p>ГО «ЕКОСЕНС»</p>		
<p>1</p>	<p>У випадку проведення поточних та аварійних ремонтів, відключення газоочисного обладнання ремонтів, відключення газоочисного обладнання, виникнення позаштатних ситуацій, які спричинили понаднормативний рівень викидів, терміново повідомляти Запорізькій міській раді та ЗОДА для</p>	<p>У випадку поточних і аварійних ремонтів , відключення газоочисного обладнання проводиться одночасно з відключенням технологічного обладнання. Одночасно підприємство зобов'язано повідомляти в держоргани про аварії, що сталися на території підприємства. Це вже являється умовою Дозволу на викиди. Одночасно комбінат повідомляє засобам масової інформації</p>

	<p>оперативного інформування громадськості в режимі он-лайн через офіційні телеграм-канали та сайти.</p>	
2	<p>Підприємству розробити та оприлюднити програму впровадження найкращих доступних технологій виробництва, зокрема відмови від мартенівського виробництва.</p>	<p>Стратегія розвитку підприємства повсякчас тісно пов'язана з екологічною модернізацією і реконструкцією в усіх напрямках виробництва, політика комбінату спрямована на постійне зменшення екологічного впливу власної діяльності на навколишнє природне середовище. Доказом цього є значні капіталовкладення, адже Інвестиції в екологічну модернізацію ПАТ «Запоріжсталь» з 2012 року склали понад 16 млрд. грн. Саме завдяки цьому, на комбінаті спостерігається стійка тенденція скорочення викидів в атмосферне повітря за рахунок максимальних зусиль, спрямованих на зменшення негативного впливу виробничої діяльності та поліпшення стану довкілля. На комбінаті вже впроваджено сучасні технології очищення викидів в агломерацийному, доменному, прокатному виробництвах.</p> <p>Так, за останні 8 років в агломерацийному і доменному цехах були реалізовані масштабні екологічні проекти з будівництва нових високоєфективних газоочисних установок. На сьогоднішній день майже всі основні технологічні агрегати (всі 6 агломашин та 3 з чотирьох доменних печей) оснащені новітніми системами очищення газу з використанням надсучасних рукавних фільтрів високого ступеня очищення з досягненням Європейських нормативів викидів.</p> <p>ПАТ «Запоріжсталь» бере участь у всіх Публічних Програмах щодо поліпшення стану довкілля (міські та обласні екологічні Програми, Меморандуми про спільні дії 2016 року, 2020 року), успішно виконуючи покладені зобов'язання. На сьогоднішній день, наше підприємство також є членом робочої групи по розробці Програми скорочення викидів</p> <p>М. Запоріжжя.</p> <p>На сьогодні комбінат керується затвердженим Дозволом на викиди та здійснює виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин, затверджених Меморандумом про співпрацю між ПАТ «Запоріжсталь» та Запорізькою обласною держадміністрацією від 21.10.2020 р.</p> <p>В Дозволі на викиди згідно чинного законодавства затверджені заходи щодо досягнення нормативів викидів у відповідності з наказом Мініприроди № 309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»</p> <p>Комбінатом буде розроблено Програму впровадження найкращих доступних технологій виробництва після прийняття даних технологій на державному законодавчому рівні.</p>

3	<p>Встановити аспіраційні установки із сірковловлювання на всіх етапах технологічного процесу, де відбувається спалювання суміші газів, узгодити ці заходи з міською програмою Поетапного зниження викидів, яка зараз напрацьовується у Запоріжжі.</p>	<p>Газоочисні установки із сірковловлення встановлені на комбінаті в агломераційному виробництві. Газоочисні установки забезпечують нормативи очистки згідно діючого українського, а також європейського законодавства. Про що повідомлялося під час проведення громадських слухань, що проводилися 13 червня. Додаткових газоочисних установок від компонентів, що містять сірку не потребується, у зв'язку з тим, що нормативи викидів по компонентам не перевищують нормативи викидів українського законодавства у відповідності з наказом Мініприроди № 309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»</p>
4	<p>Встановити на межі санітарно-захисної зони в бік найближчих житлових масивів автоматизовані пости моніторингу повітря. Результати їх вимірювань повідомляти громадськості і контролюючим органам в режимі он-лайн.</p>	<p>Згідно п.6 «Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» (постанова КМУ № 827 від 14.08.2019 р.) пункти спостережень встановлюються МОЗ, ДСНС, ДАЗВ та обласними, виконавчими органами міських рад. Комбінат не є суб'єктом моніторингу атмосферного повітря. Проте контроль за станом атмосферного повітря є однією з ключових завдань екологічного управління підприємства. ПАТ «Запоріжсталь» погоджується з удосконаленням організаційної структури, методів та способів здійснення спостережень за станом атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони. Наразі контроль викидів основних забруднюючих речовин в атмосферу ПАТ «Запоріжсталь» здійснює відповідно до затвердженого «Графіку контролю атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони» з урахуванням рози вітрів та згідно договору з лабораторним центром ДУ «Запорізький ОЛЦ ДСЕСУ».</p>
5	<p>Проводити відомчий контроль на основних джерелах викидів, тим більше тих, що працюють з перевищенням нормативів, з періодичністю не рідше 1 разу в квартал, на інших джерелах – 1 раз на рік. Контролювати ефективність роботи</p>	<p>На джерелах викидів комбінату «Запоріжсталь» відсутні перевищення нормативів викиду. На комбінаті діє упереджувальна система по недопущенню перевищень. При можливих ризиках перевищень технологічний агрегат зупиняється на плановий або позаплановий ремонт разом із газоочисною установкою</p>

	<p>УСТАНОВОК ОЧИСТКИ ГАЗУ ПЛЯХОМ ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ВИМІРЮВАНЬ.</p>	
--	---	--

На сьогоднішній день, наше підприємство також є членом робочої групи по розробці Програми скорочення викидів м. Запоріжжя.

На сьогодні комбінат керується затвердженим Дозволом на викиди та здійснює виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин, затверджених Меморандумом про співпрацю між ПАТ «Запоріжсталь» та Запорізькою обласною держадміністрацією від 21.10.2020 р.

В Дозволі на викиди згідно чинного законодавства затверджені заходи щодо досягнення нормативів викидів у відповідності з наказом Мінприроди № 309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»

Комбінатом буде розроблено Програму впровадження найкращих доступних технологій виробництва після прийняття даних технологій на державному законодавчому рівні. Реконструкцію сталеплавильного виробництва буде розглянуто в рамках розробленої Програми.

3. Газоочисні установки із сірковловлення встановлені на комбінаті в агломераційному виробництві. Газоочисні установки забезпечують нормативи очистки згідно діючого українського, а також європейського законодавства. Про що повідомлялося під час проведення громадських слухань, що проводилися 13 червня.

Додаткових газоочисних установок від компонентів, що містять сірку не потребується, у зв'язку з тим, що нормативи викидів по компонентах не перевищують нормативи викидів українського законодавства у відповідності з наказом Мінприроди № 309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»

4. Згідно п.6 «Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» (постанова КМУ № 827 від 14.08.2019 р.) пункти спостережень встановлюються МОЗ, ДСНС, ДАЗВ та обласними, виконавчими органами міських рад. Комбінат не є суб'єктом моніторингу атмосферного повітря.

Проте контроль за станом атмосферного повітря є однією з ключових завдань екологічного управління підприємства. ПАТ «Запоріжсталь» погоджується з удосконаленням організаційної структури, методів та способів здійснення спостережень за станом атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони.

Наразі контроль викидів основних забруднюючих речовин в атмосферу ПАТ «Запоріжсталь» здійснює відповідно до затвердженого «Графіку контролю атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони» з урахуванням рози вітрів та згідно договору з лабораторним центром ДУ «Запорізький ОЛЦ ДСЕСУ».

5. На джерелах викидів комбінату «Запоріжсталь» відсутні перевищення нормативів викиду. На комбінаті діє упереджувальна система по недопущенню перевищень. При можливих ризиках перевищень технологічний агрегат зупиняється на плановий або позаплановий ремонт разом із газоочисною установкою.

З повагою,
В.о. директора з охорони праці,
Промислової безпеки і екології

К.О Гаврилук

Публічне акціонерне товариство
Запорізький металургійний комбінат
«ЗАПОРІЖСТАЛЬ»

Південне шосе, 72,
м. Запоріжжя, 69008, Україна
Факс: (061) 213-18-58
E-mail: office@zaporizhstal.com
Поточний рахунок № 26007962490837
в АТ «Перший Український Міжнародний Банк»,
МФО 334851

№ 84/20155-50 від 18.06.24,
На № _____ від _____

Голові громадської спілки
«Досить труїти Кривий Ріг»
В.В.Шабловському

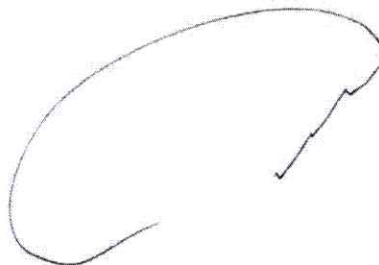
50027, м. Кривий Ріг,
вул.Героїв АТО (Димитрова)30В, оф. 401
e-mail ecodtkr@gmail.com

Щодо результатів публічного
обговорення, зауважень та пропозицій
громадськості, пов'язаних
з отриманням Дозволу на викиди

На Ваш № 43 від 10.06.2024 р. направляємо на Вашу адресу відповіді на пропозиції та зауваження, що надійшли в рамках публічного обговорення від 13.06.2024 р. з метою отримання ПАТ «Запоріжсталь» Дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.

Додаток: відповіді на пропозиції та зауваження в 1 екз. на стор.

З повагою,
В.о. Директора з охорони праці,
промислової безпеки та екології
ПАТ «Запоріжсталь»

К.О.Гаврилюк

№ з/п	Зауваження	Пропозиція	Відповідь підприємства
1		<p>Експлуатувати пілоочисні установки згідно вимог «Правил технічної експлуатації установок газу», в тому числі щодо дотримання герметичності та цілісності конструкцій самих установок та газоходів та газоходів до та після очистки.</p>	<p>Експлуатація газоочисного обладнання на підприємстві здійснюється строго згідно вимогам діючих Правил експлуатації ГОУ. Що підтверджено актами перевірки технічного стану установок очистки газу та актом перевірки відповідності фактичних параметрів роботи ГОУ проектним показникам.</p>
2		<p>Підприємству розробити програму зниження викидів, впровадити сучасні технології очищення газових викидів. Програма та терміни впровадження її заходів має в подальшому узгоджуватись з міською програмою, яка зараз напрацьовується в Запоріжжі.</p>	<p>Стратегія розвитку нашого підприємства повсякчас тісно пов'язана з екологічною модернізацією і реконструкцією в усіх напрямках виробництва, політика комбінагу спрямована на постійне зменшення екологічного впливу власної діяльності на навколишнє природне середовище. Доказом цього є значні капіталовкладення, адже Інвестиції в екологічну модернізацію ПАТ «Запоріжсталь» з 2012 року склали понад 16 млрд. грн. Саме завдяки цьому, на комбінаті спостерігається стійка тенденція скорочення викидів в атмосферне повітря за рахунок максимальних зусиль, спрямованих на зменшення негативного впливу виробничої діяльності та поліпшення стану довкілля. Комбінат неодноразово визнавали Лідером екологічної трансформації та впровадження сучасних технологій. Екологічна модернізація нашого підприємства, що триває з початку 2000-х років, охоплює весь цикл виробництва. На комбінаті вже впроваджено сучасні технології очищення викидів в агломерацийному, доменному, прокатному виробництвах. Так, за останні 8 років в агломерацийному і доменному цехах були реалізовані масштабні екологічні проекти з будівництва нових високоєфективних газоочисних установок. На сьогоднішній день майже всі основні технологічні агрегати (всі 6 агломашин та 3 чотирьох доменних печей) оснащені новітніми системами очищення газу з використанням надсучасних рукавних фільтрів високого ступеня очищення з досягненням Європейських нормативів викидів. Як соціально відповідальне підприємство, ми завжди приймаємо участь у всіх заходах, направлених на покращення стану довкілля, засіданнях, круглих столах, форумах тощо.</p>

		<p>ПАТ «Запоріжсталь» бере участь у всіх Публічних Програмах щодо поліпшення стану довкілля (міські та обласні екологічні Програми, Меморандуми про спільні дії 2016 року, 2020 року), успішно виконуючи покладені зобов'язання. На сьогоднішній день, наше підприємство також є членом робочої групи по розробці Програми скорочення викидів м.Запоріжжя.</p> <p>Окрім цього на комбінаті в довесьний час розроблялися та успішно впроваджувалися власні Програми розвитку (такі як програма енергозбереження, модернізації рухомого складу та інш.), виконуючи таким чином додаткові природоохоронні заходи поза Дозволом та Публічними Програмами.</p> <p>На сьогодні комбінат керується затвердженим Дозволом на викиди та здійснює виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин, затверджених Меморандумом про співпрацю між ПАТ «Запоріжсталь» та Запорізькою обласною держадміністрацією від 21.10.2020 р.</p> <p>В Дозволі на викиди згідно чинного законодавства затверджені заходи щодо досягнення нормативів викидів у відповідності з наказом Міністерства № 309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».</p> <p>Намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел ПАТ «Запоріжсталь» пов'язаний з затвердженням наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України №174 від 27.03.2023 року стосовно внесення змін до деяких технологічних нормативів викидів.</p> <p>Включення до Дозволу на викиди будь-яких інших заходів з неіснуючих на сьогодні Програм, не має законодавчого підґрунтя.</p> <p>В сухий період року в місцях перевантажування сипучих матеріалів здійснюється водяне пило-притищення з метою зменшення пилового навантаження на атмосферне повітря. Конвеєри та галереї по яким транспортуються сипучі шихтові матеріали частково укриті, де є така технічна можливість, та на місцях перевантаження шихтових матеріалів встановлено точкові фільтри (в кількості 10 шт, 1 плоскорукавний фільтр), що дозволило поліпшити як санітарно-гігієнічні умови праці в цеху так і зменшити навантаження на навколишнє середовище.</p> <p>Уловлений пил – це цінний продукт, який в умовах дефіциту сировини спрямовується повторно у виробничий цикл, тому ми застосовуємо принципи ресурсозбереження у власному виробництві.</p> <p>Після адаптації законодавства ЄС та затвердження відповідних нормативно-правових актів в українському законодавстві, на підприємстві буде проаналізовано відповідність існуючого обладнання та технологій найкращим доступним технологіям та розроблена концепція по досягненню встановлених конкретних вимог щодо</p>
<p>3</p> <p>В звіті на ст. 14 вказано, що до агломерційного виробництва віднесена відкрита площа складу рудного двору, що використовується для вивантаження та зберігання вапняку та пилу газоочисток агломашин № 1-6, склад вапняку є неорганізованим джерелом викидів. Викиди здійснюються в періоді завантаження-відвантаження вапняку та статичного його зберігання в сухий період року.</p> <p>Передбачити облаштування</p>	<p>Облаштувати закриті або напівзакриті склади для зберігання вапняку, пилу від газоочисток та всіх сипучих матеріалів.</p> <p>Встановити очисні споруди в місцях перегрузок.</p>	

	<p>закритих або напівзакритих складів для зберігання валняку, пилу від газоочисток та всіх сипучих матеріалів. Такий захід сприяє зниженню викидів пилу та є одним з прикладів впровадження найкращих доступних технологій.</p>		<p>впровадження найкращих доступних технологій повсюдно по підприємству.</p>
4	<p>На ст.14 вказано, що проектна потужність шести агломашин складає 4,213 млн.т/рік агломерату, але за рахунок удосконалення технології виробництва агломерату фактична потужність складає 6,176млн.т/рік. Враховуючи наведені на ст. 82 у табл. 16.7.22 терміни введення в експлуатацію технологічного устаткування, нормативний строк його амортизації, дату проведення останньої реконструкції або модернізації, більшість обладнання 1940-х та 1950-х років. Підприємство першої групи повинно впроваджувати найкращі доступні технології виробництва. Але ми тут бачимо значне перевищення проектної потужності на застарілому обладнанні. Вважаємо, що тим самим створюється значний негативний вплив на довкілля та здоров'я населення. Ці цифри використовуються в</p>	<p>Розпочати не пізніше, ніж у 2025 р. проектну процедуру щодо модернізації обладнання 1940-х та 1950-х рр. агломераційного виробництва відповідно до BREF-рекомендацій</p>	<p>Зростання фактичної потужності виробництва агломерату проти проектної було досягнуто за рахунок:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реконструкції ГОУ (було: мокра ГОУ, стало: суха ГОУ) 2013-2018 рр. - зміни параметрів (збільшення продуктивності) ТДМ 2013-2018 років з використанням рециркуляції газів - зміна площі спікання агломашини №1 в рамках проведення реконструкції 2012-2013 рр. з 62,5 м² на 75 м² - проведення кап. ремонтів кожної а/м не рідше одного разу на 6 років. <p>Окремо зазначимо, що в період проведення капітального ремонту агломашин №№ 1-6 у період 2013-2016 рр. на ПАТ «Запоріжсталь» була виконана повна екологічна модернізація з будівництвом нових високоєфективних газоочисток на всіх шести агломашинах (із застосуванням рукавних фільтрів для очищення від пилу і абсорберов-реакторів - для очищення від сірчистого ангідриду).</p> <p>Крім того, проектами були передбачені і запроцьовані системи рециркуляції технологічних газів під укряття аглострічки з метою скорочення викидів СО за допомогою допалу в шарі шихти.</p> <p>Виконання технологічного заходу щодо організації рециркуляції аглогазів дозволило додатково скоротити викиди газоподібних забруднюючих речовин СО і NO_x, очищення від яких сьогодні неможливе.</p> <p>У результаті реконструкції досягнуті нормативи викидів відповідають нормам ЄС та найкращим доступним технологіям. Тому негативний вплив від обладнання агломератійного цеху максимально мінімізований.</p> <p>Також повідомляємо Вам, що при всіх розрахунках, в тому числі і під час обґрунтування санітарно-захисної зони було закладено саме фактичну потужність у 6,176 млн.т/рік. агломерату</p>

	<p>подальших розрахунках, в тому числі і під час обіртування санітарно-захисної зони. Вважаємо, що підприємство має прислухатися до BREF-рекомендацій ЄС та впроваджувати їх на власних потужностях задля зменшення промислового навантаження на довкілля та здоров'я людей.</p>		
5	<p>З таблиці 16.7.22 видно, що МП-7 востаннє реконструювалася в 1997 році, МП-12 – у 1993 році, а нормативний строк амортизації 24 роки. ДСА востаннє реконструювали у 2006 р., а нормативний строк амортизації 12 р. Вважаємо за необхідне провести модернізацію чи реконструкцію цього обладнання у Мартенівському та Агломерційному цехах.</p>		<p>Щорічно за всіма основними і допоміжними переділами комбінат проводить системну роботу з обслуговування та ремонту (планово-попереджувальні ремонти) технологічного та газоочисного обладнання. Впровадження системи планово-запобіжного ремонту дає змогу постійно підтримувати основні фонди в працездатному стані, зменшує можливість аварій, підвищує довговічність обладнання та дозволяє збільшувати строки амортизації обладнання. Реконструкція агломерційного цеху наведена у попередньому пункті.</p>
6	<p>В тексті на ст. 14-15 описані відділення приймальних бункерів для різних видів сировини, проте відсутня інформація про очисні установки в місцях перевантажень. Вважаємо за необхідне передбачити очисні споруди над перевантажувальними вузлами.</p>		<p>Приймальні бункери сировини підземні із закритими лініями транспортування в шихтове відділення. В шихтовому відділенні на місцях перевантаження шихтових матеріалів встановлено точкові фільтри (в кількості 10 шт, 1 плоскорукавний фільтр – джерела викидів 1121-1124, 11251,11252, 11261,11262, 1127, 11281, 11282, 11291, 11292) , що дозволило поліпшити як санітарно-гігієнічні умови праці в цеху так і зменшити навантаження на навколишнє середовище. Уловлений пил – це цінний продукт, який в умовах дефіциту сировини спрямовується повторно у виробничий цикл, тому ми застосовуємо принципи ресурсозбереження у власному виробництві.</p>

На ст.20 вказано, що діоксид сірки утворюється під час згорання сірки, що міститься у складі твердого палива, а також під час вигорання сульфідної сірки, що міститься в залізній руді. На ст.27 зазначено, що від доменної печі в атмосферне повітря надходять забруднюючі речовини: діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки. Для розпалювання шихти використовується на всіх агломашинах суміш газів (коковий, доменний, природний), на данні час доменні гази, що утворюються при роботі кожної з агломашин, аспіруються на ПГОУ. Як видно з наданих матеріалів, на жодному з цих джерел викидів не передбачено очистку від сполук сірки, яка утворюється при спалюванні коксового та доменного газу. Звертаємо вашу увагу, що викиди цієї забруднюючої речовини є і в обтисківому цеху, під час опалення колодязів сумішшю доменного, коксового та природного газів, а також в процесі шлакопелеробки. І там також не передбачено сіроочистки. Підприємство повинно встановити аспіраційні

Встановити високоєфективні аспіраційні установки із сіркоулавлюванням, згідно п. 34 «Правил охорони праці під час дроблення і сортування, збагачення корисних копалин і огрудкування руд та концентратів»

Вказаний п. 34. Розділу «Вимоги під час агломерації та огрудкування» передбачає «Під час виробництва котунів із сірчистих руд для очищення технологічних газів застосовують високоєфективні сіркоуловлювальні установки.»

На Пат «Запоріжсталь» відсутній процес виробництва котунів. Проте зазначаємо, що процес агломерації на комбінаті проводиться на агломашинах №№ 1-6, які в період проведення реконструкції ГОУ були оснащені високоєфективними газоочистками з сіркоуловленням в реакторах- абсорберах. (що підтверджує табл. 6.4 «Характеристика устаткування очистки газів»)

Це унікальна система очищення від оксиду сірки, що немає аналогів в Україні.

Очищення газів від сірчаного ангідриду відбувається в абсорбері шляхом введення гідроксиду кальцію в газовий потік, після чого у рукавному фільтрі відбувається доочищення газу від пилу.

Концентрація сірчистого ангідриду після агломашин №№ 1-6 відповідає нормам ЄС та найкращим доступним технологіям.

Очищення сірки відбувається в тих процесах, де сірчистий ангідрид утворюється в максимальних концентраціях (в процесі спікання шихти з твердого палива та випалювання сірки із руди).

В інших виробничих процесах комбінагу, сірчистий ангідрид не перевищує нормативи (граничнодопустимих викидів), встановлених наказом Міністерства захисту Довкілля та природних ресурсів України від 27.06.2006 №309 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

На всіх інших джерелах викидів, де у складі забруднюючих речовин є сірчистий ангідрид (це переважно паливо-використовуюче обладнання, де використовується суміш природного-доменного-кокового газів в рамках програми використання вторинних ресурсів та енергозбереження, в тому рахунку і в обтисківому цеху) – відповідають діючим нормативам (граничнодопустимих викидів), встановлених наказом Міністерства захисту Довкілля та природних ресурсів України від 27.06.2006 №309 «Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

	<p>установки із сірковловлюванням на всіх етапах технологічного процесу, де відбувається спалювання суміші газів, адже звичайні ПГОУ, які зараз встановлені, не мають системи сірковловлювання всупереч вимогам п.34 «Правил охорони праці під час дроблення і сортування, збагачення корисних копалин і огрудування руд та концентратів»: для очищення технологічних газів необхідно передбачити високоєфективні сірковловлювальні установки.</p>		
8	<p>В наданих матеріалах на ст. 26 вказано, що при завантаженні шихтових матеріалів у прийомну лійку завантажувального пристрою доменної печі утворюється значна кількість дрібнодисперсного пилу, що викидається в атмосферу. Проте відсутня інформація про очисні споруди. Вважаємо неприпустимим наявність джерел значного пиловиділення, не обладнаних ГОУ, в промисловому навантаженому місті.</p>		<p>У період 2014-2017 рр. проведено реконструкцію і будівництво сучасних газоочисних установок за трьома з чотирьох доменних печей. Ливарні двори і бункерні приміщення всіх працюючих на сьогодні доменних печей (а саме ДП-2, 3, 4) оснащені високоєфективними газоочисними установками з використанням рукавних фільтрів. Проектами також було передбачено відсмоктування запиленого повітря від місць завантаження шихтових матеріалів в домену піч з подальшим очищенням в рукавних фільтрах.</p> <p>В 2020-2021 році з метою скорочення викидів пилу при завантаженні доменних печей комбінатом були розроблені проекти та за ними встановлені додаткові укриття приймальних воронок на ДП-2,3,4. Такі бар'єрні загородження підвищили в цілому ефективність роботи аспірацій доменних печей і знизили ймовірність пиління в атмосферу при завантаженні доменних агрегатів шихтовими матеріалами.</p>
9	<p>В тексті ст. 27 вказано, що надлишковий доменний газ, що утворився в печі, згоряє на свічці допалення доменного газу. Зараз, коли весь світ</p>	<p>Максимально обмежити спалювання надлишкового газу, розробити проект з використання його для</p>	<p>Доменний газ є продуктом, який утворюється в процесі виплавки чавуну у доменних печах.</p> <p>За підсумком останніх 5 років 97,8 % доменного газу «Запоріжсталь» корисно використано на технологічні потреби у основному виробництві, а також у енергетичних котлах теплоелектроцентралі (ТЕЦ).</p> <p>ПАТ</p>

<p>бореться із проблемою зміни клімату, неприпустимо так безвідповідально відноситися до енергетичного джерела. Вважаємо за необхідне передбачити максимально повне використання енергетичних ресурсів, в тому числі надлишкового газу; замість його спалення необхідно розробити проект з використання його на опалення цехів, створення електроенергії та інш.</p>	<p>опалення цехів, вироблення електроенергії і т.д.</p>	<p>У доменному виробництві доменний газ (до 40 % від загального утворення) використовується як паливо у повітронегрівачах для попереднього підігріву стисненого повітря що вдувається у доменні печі. Основна мета – зниження споживання природного газу та коксу при виробництві чавуну.</p> <p>Цех гарячого прокату використовує доменний газ (до 10% від загального утворення) у нагрівальних колодязях та методичних печах для попереднього підігріву злитків та слябів перед прокатним станом при виробництві тонколистової гарячекатоної сталі.</p> <p>ТЕЦ є кінцевим споживачем доменного газу (до 50% від загального утворення), який використовується у енергетичних котлах для виробництва пари що подається на виробництво стисного повітря для доменних печей та виробництва електричної енергії на турбогенераторі, потужністю 38 МВт/год.</p> <p>З метою зниження собівартості готової продукції, за рахунок скорочення покупних енергоресурсів, у т.ч. природного газу та коксу, пріоритетним видом палива на ПАТ «Запоріжсталь» завжди є доменний газ. Проте його вироблення перевищує можливе споживання, не дивлячись на передачу газу стороннім споживачам.</p> <p>Зауважимо також, що скид доменного газу на спалювальну свічку за допомогою системи запобіжних клапанів передбачено вимогами норм безпеки та охорони праці. Повне 100% корисне використання доменного газу неможливе. Тому залишки доменного газу допалюються на свічці, що є нормальною практикою навіть у країнах ЄС.</p>
<p>10 На ст. 31-36 наведена інформація про технологічні процеси і викиди від них в мартенівському цеху. Згідно тексту обґрунтовуючих документів мартенівське виробництво є найбільшим вкладником у забруднення атмосферного повітря пилом (речовинами у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом) та оксидами азоту. Ця технологія є застарілою і потребує повної заміни. Проте на ст. 107 підприємство зазначає, що у зв'язку з</p>	<p>Розпочати проектну процедуру SEO та ОВД із впровадження конверторного виробництва сталі у 2025 році</p>	<p>Реконструкція сталеплавильного виробництва – є найбільш масштабним та пріоритетним екологічним проектом модернізаційної програми комбінату. Загальний бюджет модернізації сталеплавильного переділу на сьогодні становить 2,5 млрд доларів США. Цей проєкт «Запоріжсталь» та Група Метінвест не зможуть реалізувати самотужки та потребують залучення зовнішнього фінансування для його втілення.</p> <p>Наразі міжнародні фінансові інституції та інвестори не готові фінансувати такі об'ємні проєкти через високі ризики у зв'язку з війною.</p> <p>З цієї ж причини – військової агресії РФ проти України - бюджети бізнесу наразі дуже обмежені. З початком повномасштабного вторгнення ми втрапили традиційні ринки збуту, які гарантували отримання валютної виручки у національну економіку. Комбінат втратив логістичний ланцюг, який забезпечував стабільні поставки сировини та відправку продукції споживачам.</p> <p>Суттєво скорочено виробництво продукції.</p> <p>Наразі у «Запоріжсталь» є задача вижити, зберегти виробництво та персонал, мати змогу сплачувати податки та підтримувати нашу армію, переселенців та містян. Зараз в нас не стоїть питання чи закупити для армії дрони та спец обладнання. Всі ми</p>

великим об'ємом виконання природоохоронних робіт на підприємстві, значним збільшенням витрат на виконання заходів, змінами як внутрішньої фінансово-економічної ситуації країни, так і зовнішньої, пропонується перенесення терміну виконання заходу по будівництву конвертерного виробництва сталі та виведення із експлуатації обтискного та мартенівського виробництв на період до 31.12.2027 р. Постає питання, чому до 2024 року на підприємстві продовжувало функціонування мартенівського виробництва, що є вкрай застарілим. Наскільки нам відомо з відкритих джерел, Запоріжсталь – єдине в країні підприємство, яке досі зберігає цей спосіб виробництва сталі. В усьому світі такі виробництва дають лише в країнах третього світу. А тут ще й за останні 5 років до повномасштабного вторгнення виробництво продовжувало зростати. На сьогодні підприємство продовжує працювати у штатному режимі. Вважаємо за необхідне зазначити в умовах дозволу: розпочати проектну процедуру,

жителі прифронтового міста, розуміємо, що зараз важливіше. Окрім соціального підтримки, є ще не менш вагома причина з якої реалізація проекту у воєнний час неможлива: катастрофічна нестача кваліфікованих спеціалістів, підрядників, що наразі мобілізовані, дефіцит кадрів на виробництві, адже кожен десятий запоріжсталець наразі служить у ЗСУ. Поза тим, слід також враховувати проблему доступу до капіталу, адже прибуток бізнесу суттєво скоротився, виникли нові виклики та складнощі через логістичні труднощі (постачання сировини та відвантаження готової продукції наразі працює з затримками та перебоями), згорнення банківського кредитування бізнесу через високі ризики, спричинені війною. Все це на жаль унеможливило на сьогодні продовження реконструкції нашого виробництва, нашої модернізаційної програми.

Наразі комбінатом розглядаються чисельні можливі варіанти реконструкції сталеплавильного виробництва: реконструкції/модернізації існуючих потужностей з будівництвом нових ГОУ, реконструкція з використанням конверторів, реконструкція на базі будівництва електросталеплавильних печей. Але реалізація проектів, техніко-економічне обґрунтування та відповідно проходження процедур СЕО та ОВД за конкретним проектом можливі лише по скінченню війни та розумінні подальшої стратегії розвитку економіки країни.

11	СБО та ОВД із впровадженням конвертерного виробництва сталі у 2025 р.	Звертаємо вашу увагу, що відповідно до тексту обґрунтовуючи документи технологічне устаткування застаріло не лише у мартенівському виробництві, а й у агломерацийному та доменному. Тому вважаємо за необхідне встановлення автоматизованого виробництва та на великих спалювальних установках, які відносяться до основних джерел викидів, з передачею даних органу управління якістю повітря агломерації Запоріжжя.	Встановити автоматизований безперервний моніторинг на джерелах викидів агломерацийного, доменного виробництва та великих спалювальних установках, які відносяться до основних джерел викидів. Передбачити передачу даних органу управління якістю повітря агломерації Запоріжжя.	<p>Наказом Міндовкілля від 27.06.2023 № 448 «Про затвердження Інструкції про вимоги до оформлення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами» визначено виключний перелік відомостей які зазначаються у документах, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Відповідно до п. 4 Постанови КМУ від 28 березня 2023 р. № 272 «Про затвердження Порядку запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин» автоматизовані інструментальні вимірювання проводяться суб'єктами господарювання у разі:</p> <p>експлуатації виробництва або технологічного устаткування на новоствореному стаціонарному джерелі відповідно до переліку виробництв та технологічного устаткування, на яких проводяться автоматизовані інструментальні вимірювання параметрів викидів забруднюючих речовин.</p> <p>Коригування суб'єктом господарювання документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, в частині запровадження автоматичного контролю на існуючих джерелах не передбачено вимогами Наказу Міндовкілля від 27.06.2023 № 448.</p> <p>Відповідно до ПКМУ № 302 від 13.03.2002р. «Про затвердження Порядку проведення робіт, пов'язаних з видачою дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи» умови у Дозволі на вищіди визначаються органом який надає зазначений дозвіл.</p> <p>Враховуючи вищевикладене, Пропозицію буде направлено до Міндовкілля для прийняття відповідного рішення.</p> <p>Проте зауважимо, що на нових та реконструйованих об'єктах комбінату неодмінно впроваджується система автоматизованого контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у режимі онлайн.</p> <p>На сьогодні вже оснащені автоматизованою системою моніторингу:</p> <p>ГОУ агломашин №№ 1-3;</p> <p>ГОУ агломашин №№ 4-6;</p> <p>Аспірація хвостових частин агломашин №1-2;</p> <p>Аспірація ливарного двору ДП-3;</p> <p>Аспірація ливарного двору ДП-4;</p>
----	---	---	--	--

			<p>Аспірація шихтоподачі ДП-3; Аспірація шихтоподачі ДП-4.</p>
12	<p>Соціально-відповідальному підприємству пропонуємо об'єднати місця розташування та встановити автоматизовані пункти спостереження за забрудненням атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони з автоматичною передачею даних по Інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведенням даних моніторингу для ознайомлення громадськості СЗЗ по всій лінії протяжності СЗЗ (у т.ч. контрольних точках, визначених висновком СЗЗ) в термін до 31.12.2025 р. Місця встановлення мають бути погоджені рішенням комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю повітря в м. Запоріжжя.</p>	<p>Впровадити автоматизований моніторинг повітря на межі СЗЗ: об'єднати місця розташування та встановити автоматизовані пункти спостереження за забрудненням атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони з автоматичною передачею даних по інтернет-мережі до органів управління якістю повітря та виведенням даних моніторингу для ознайомлення громадськості в термін до 31.12.2025р.</p>	<p>Згідно п.6 «Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» (постанова КМУ № 827 від 14.08.2019 р.) пункти спостережень встановлюються МОЗ, ДСНС, ДАЗВ та обласними, виконавчими органами міських рад. Комбінат не є суб'єктом моніторингу атмосферного повітря. Проте контроль за станом атмосферного повітря є однією з ключових завдань екологічного управління підприємства. ПАГ «Запоріжсталь» погоджується з удосконаленням організаційної структури, методів та способів здійснення спостережень за станом атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони. Наразі контроль викидів основних забруднюючих речовин в атмосфері ПАГ «Запоріжсталь» здійснює відповідно до затвердженого «Графіку контролю атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони» з урахуванням рози вітрів та згідно договору з лабораторним центром ДУ «Запорізький ОЛЦ ДСЕСУ».</p>
13	<p>На ст. 34 зазначено, що викиди технологічного процесу неможливо відокремити від викидів, утворених при згорянні природного газу в мартенівській печі. Відведення забруднюючих речовин від складу, відповідно № 303 та 304) передбачається за допомогою вентиляційного устаткування на очищення у рукавний фільтр ФРП-950. Це і є очисткою газів від вказаних джерел викидів.</p>		<p>На ст. 34 зазначено, що «Викиди технологічного процесу неможливо відокремити від викидів, утворених при згорянні природного газу». Природний газ на міксері №1,2 (а не в мартенівській печі) використовується для підтримки температури кладки склепіння місера а також для забезпечення температури чавуну та його осереднення по складу. Відведення забруднюючих речовин від міксерів №№ 1-2 (джерела викидів відповідно № 303 та 304) передбачається за допомогою вентиляційного устаткування на очищення у рукавний фільтр ФРП-950. Це і є очисткою газів від вказаних джерел викидів.</p>

	<p>фільтр ФРР-950 з подальшим викидом через трубу діаметром 1,5 м, високою 40м - джерела №№303, 304. Проте відсутня інформація обладнання цього джерела викидів газоочисткою.</p>		<p>З інформацію про зазначені джерела викидів та їх оснащення очисною установкою можна ознайомитись в табл. 6.4 «Характеристика устаткування очистки газів». Очищення від газоподібних забруднюючих речовин не здійснюється у зв'язку з їх відповідністю нормативам, затверджених наказом Міністерства Природи № 309 від 27.06.2006.</p>
14	<p>В звіті на ст.76 у таб.16.7.20 наведений перелік та основні характеристики автотранспорту, що знаходяться на балансі підприємства. Проте відсутня інформація про строки введення в експлуатацію цього обладнання, терміни амортизації і т.і. Відсутність такої інформації унеможливає повний аналіз стану обладнання та його впливу на довкілля та здоров'я населення.</p>		<p>Намір отримати Дозвіл на викиди для стаціонарних джерел викидів не стосується пересувних джерел. Проте зауважимо, що на підприємстві впроваджена та ефективно діє система превентивного обслуговування обладнання. Перед виходом на лінію кожна транспортна одиниця проходить діагностику та первинний огляд. При виявленні відхилень в роботі транспортного засобу або при останні часу періодичного ТО, транспортні засоби проходять детальну діагностику та технічне обслуговування (ТО). Окрім цього на балансі управління автотранспорту є димомір та газоаналізатор Інфракар, що використовуються з метою контролю показників димності/загазованості відпрацьованих газів (викидів видимих забруднювальних речовин) дизелів або газодизелів (далі — двигунів) автомобілів у режимі вільного прискорення двигуна у відповідності до вимог ГОСТ 4277:2004, ГОСТ 4276:2004. Також, розуміючи, що транспорт також є вкладником в забруднення навколишнього природного середовища, на ПАТ «Запоріжсталь» розроблена програма модернізації локомотивного парку, в рамках якої передбачено ремоторизацію рухомого складу підприємства на сучасні силові установки виробництва США компанії Cummins. Забезпечення тепловозів новими двигунами дозволяє скоротити витрату палива до 12%, споживання мастила – до 60%, що забезпечує істотне скорочення концентрації СО і оксидів азоту в вихлопних газах, та попереджує забруднення ґрунту і водойм. На сьогодні ремоторизовано вже 6 одиниць техніки на загальну суму понад 50 млн. грн.</p>
15	<p>На ст. 88 в табл.6.4 наведені характеристики устаткування очистки газів. Згідно цих даних, значна кількість ГОУ працюють не дотримуючись вимог Правил технічної експлуатації установок очистки газу. Так, установка на дж.236 або вочевидь не герметична, оскільки об'ємні витрати газопилового потоку</p>	<p>Проводити відомчий контроль на основних джерелах викидів, тим більше тих, що працюють з перевищенням нормативів, з періодичністю не рідше 1 разу в квартал, на інших джерелах – 1 раз на рік. Контролювати</p>	<p>ПАТ «Запоріжсталь» дотримується всіх вимог чинного природоохоронного законодавства. На підприємстві з 2008 року запроваджена та успішно функціонує інтегрована система екологічного міжнародного менеджменту ISO 14000, що свідчить про здійснення постійного контролю та регулярних перевірок з боку міжнародних аудиторів, наряду з регулярними плановими і позаплановими перевітками підприємства державними органами нагляду та контролю. (Так, за період з 2019 по 2021 р. на комбінаті було проведено 11 перевірок дотримання вимог санітарного та природоохоронного законодавства державними органами нагляду) Контроль дотримання нормативів викидів здійснюється акредитованою лабораторією ПАТ «Запоріжсталь» згідно умов Дозволу на викиди забруднюючих речовин в</p>

<p>на вході і на виході з ГОУ відрізняються майже втричі. А отже, некоректними можуть бути результати вимірювань концентрації забруднюючої речовини та ефективності очищення. Або саме тут (скоріш за все) скопійовані та не виправлені дані з стрічки вище.</p> <p>На дж. 144, 303, 304 та ін. йде явний підсос повітря, оскільки різниця об'ємних витрат газопилового потоку на вході і виході установок сягає 20%.</p> <p>Велика кількість джерел викидів, у яких об'ємні витрати газопилового потоку до і після ГОУ абсолютноно збігаються, тим більше у багатоступеневому очищенні, визивають недовіру до результатів таких вимірювань. Вочевидь, вони не проводились.</p> <p>В наданих матеріалах відсутні відомості щодо періодичності проведення відомчого контролю джерел викидів й ефективності роботи ГОУ.</p> <p>Вважаємо за необхідне встановити в умовах Дозволу на викиди проведення відомчого контролю на основних джерелах викидів, тим більше тих, що працюють з перевищенням нормативів, з періодичністю не рідше 1 разу</p>	<p>ефективність установок очистки газу шляхом виконання лабораторних вимірювань.</p>	<p>атмосферне повітря стаціонарними джерелами, Правилами технічної експлуатації установок очищення газу та складеними у відповідності до цього щорічними і місячними планами-графіками. Про результати контролю підприємство звітує у Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів згідно вимог Постанови КМУ № 58 від 20.01.2023 р. Викиди забруднюючих речовин здійснюються у відповідності з встановленими Дозволом нормативами викидів, перевищень викидів не зафіксовано.</p> <p>Окрім цього регулярно проводяться інструментальний контроль викидів при виконанні випробувань і пуско-налагоджувальних робіт при здійсненні реконструкції, будівництва або кап.ремонтів технологічних та природоохоронних об'єктів, при виконанні теплотехнічних робіт, при настанні періодів несприятливих метеорологічних умов (далі НМУ) тощо.</p> <p>Установки очищення газів є герметичними та підтримуються у справному стані шляхом проведення превентивного обслуговування та своєчасного проведення ремонтних робіт.</p>
---	--	--

16	в квартал, на інших джерелах – 1 раз на рік.	Чому розробник не вказав в документах, що ПАТ «Запоріжсталь» має обладнання для онлайн-моніторингу	В обґрунтованих матеріалах зазначена уся інформація відповідно до Наказу Міндовкілля від 27.06.2023 р. № 448 «Про затвердження Інструкції про вимоги до оформлення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.08.2023 р. за № 1475/40531.
----	--	--	--